

LETO XXIV. Štev. 15

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

DRUGI DAN OBISKA INDONEZIJSKEGA DRŽAVNIKA

Sukarno med Beograjčani

Ogledal si je beograjsko sejmišče, naš Vojni in Narodni muzej ter druge znamenitosti

Beograd, 18. jan. (Tanjug). — Predsednik republike Indonezije Sukarno si je danes dopoldne ogledal Beograd. Obiskal je beograjski velesojem, Vojni muzej na Kalemegdanu, razstavo sodobnega francoskega slikarstva v umetniškem paviljonu na Malem Kalemegdanu in Narodni muzej.

Ob desetih je prišel predsednik Sukarno s člani svojega spremstva na beograjsko sejmišče, kjer ga je sprejela in pozdravila direktorica beograjskega velesoja ing. Olga Divac, ki je visokemu gostu razkazala tri velike paviljone. Predsednik Sukarno je po stroki gradbeni inženir in se je zelo zanimal za arhitektonske in gradbene posebnosti posameznih paviljonov. Zanimalo ga je tudi, kdaj bodo ta velika poslopja odplačana. Direktorica velesoja mu je poja-

nila, da bo trajalo odplačevanje kakih 15 let. Po ogledu velikega paviljona je Sukarno izjavil, da napravi to in ostala poslopja na človeka zelo globok vtis. V knjigo vtisov pa je napisal: »Naj napišem samo eno besedo: »Občudovanje«. Ob slovesu so mu predstavniki beograjskega velesoja izročili album fotografij.

Predsednik Sukarno se je nato s člani spremstva odpeljal v Knez Mihajlovo ulico, da bi kupil nekaj daril. Beograjčani so mu priredili prisrčne ovacije. Stopil je k njim, jim segal v roke in odzdravljaj.

V Vojnem muzeju na Kalemegdanu je sprejel predsednika Sukarna direktor muzeja polkovnik Čejvan Idris. Med ogledovanjem so indonezijski gostje z zanimanjem poslušali pojasnila direktorja muzeja o posameznih

epizodah iz narodnoosvobodilne borbe.

Visoki indonezijski gost si je danes dopoldne še ogledal razstavo sodobnega francoskega slikarstva in Narodni muzej. V Narodnem muzeju se je zlasti zanimal za dela Meštrovića in sodobnih jugoslovanskih slikarjev. Ob svoji rezidenci na dvoru

na Dedinju je sprejel člane indonezijske kolonije v Beogradu. Danes popoldne je predsednik Sukarno obiskal kiparja Sretena Stojanovića in Ratomira Stojadinovića v njunih ateljejih. Ogledal si je njuna dela in se zadržal z njima v razgovoru dobre pol ure. Predsednik republike Josip Broz-Tito s soprogo je nocoj na svojem domu priredil indonezijskemu predsedniku Sukarnu intimno večerjo. Na večerji so bili tudi indonezijski veleposlanik v Jugoslaviji Sudarsono, šef kabine ta indonezijskega predsednika Tamzil Sutan Naraju, osebni zdravnik predsednika Sukarna dr. Suharto in drugi člani Sukarnovega spremstva, razen njih pa tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović s soprogo, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak, generalni sekretar predsednika republike Joža Vilfan s soprogo in drugi.

Ob odhodu z letališča v Zemunu

Subandrio odpotoval

Beograd, 18. jan. (Tanjug). Indonezijski zunanji minister dr. Subandrio, ki je včeraj skupaj s predsednikom indonezijske republike Sukarnom prispel v Beograd, je davi z letalom odpotoval iz Beograda v Džakarta. Na letališču v Batajnici so ga ob odhodu pozdravili šef protokola državnega sekretariata za zunanje zadeve Dalibor Soldatić in načelnik v sekretariatu Filip Babić kot tudi indonezijski veleposlanik v Beogradu Sudarsono s člani veleposlanštva.

Uspeh naše razstave

Bukarešta, 18. jan. (Tanjug). Razstava »Socialistična Jugoslavija v slikah«, ki so jo danes zaprli v Bukarešti, je imela izredno velik uspeh. V 15 dneh je na razstavo prišlo nad 25.000 ljudi. Na razstavi je bila prikazana razvojna pot boja jugoslovanskih narodov tako v vojni kot tudi v povojnih letih socialistične graditve.

Sprejem v Budimpešti

Budimpešta, 18. jan. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Budimpešti Jovo Kapičić je nocoj priredil sprejem jugoslovanske gospodarske delegacije, ki se je pod vodstvom pomočnika predsednika odbora za zunanjo trgovino Vurjice Gajinovića pogajala ter sklenila sporazum o blagovni menjavi med Jugoslavijo in Madžarsko. Delegacija se bo jutri vrnila v Beograd.

Naser Bulganin

Kairo, 18. jan. (AP). Kakor poroča kairski časnik »Al Ahrām« v današnji številki, so včeraj poslali v Moskvo odgovor predsednika republike Naserja na Bulganinovo pismo. Naserjev odgovor pojasnjuje vzroke napetosti v mednarodnih odnosih. V njem so prav tako obrazloženi ukrepi, ki bi jih bilo treba po mnenju Egipta uveljaviti, da bi zmanjšali mednarodno napetost. Egiptovski odgovor obširno pojasnjuje tudi vzroke napetosti na bližnjem vzhodu.

Tradicionalni prireditvi

Dunaj, 18. jan. (Tanjug). — Hrvatsko kulturno društvo na Dunaju je nocoj priredilo svoj tradicionalni ples, na katerega je prišlo nad 1000 gostov. Prireditvi, ki se je začela s krajšim umetniškim programom amaterskega zbora, je prisostvoval tudi jugoslovanski veleposlanik Jože Zemljak s člani veleposlanštva. Pokrovitelj plesa hrvatske narodnostne skupine na Dunaju, ki šteje nad 6000 ljudi, je predsednik pokrajinske skupščine Gradišanske dr. Lovro Karal.

V Celovcu pa je bil nocoj tradicionalni »slovenski ples« pod pokroviteljstvom predsednika pokrajinske vlade Ferdinanda We-

Dunaj—Rim

Dunaj, 18. jan. (Tanjug). Priprave za uradna avstrijsko-italijanska pogajanja, ki so potekale zadnje dni po diplomatskih kanalih, bodo vsak čas zaključene. Kakor je objavila vladna Ljudska stranka na Dunaju, je bil določen program teh pogajanj, ki obsega vsa vprašanja, nanašajoča se na odnose med obema deželama — politična in kulturna. Prvi tako bodo na ustrezn način proučili vprašanje Južne Tirolske, kjer avstrijska narodnostna skupina že dalj časa zahteva od italijanske vlade, naj uveljavi določbe pariške pogodbe o pravicah narodnostnih skupin in naj zagotovi tej pokrajini resnično avtonomijo.

deniga. Umetniški program so izvajali orkester Radia Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamića, nadalje Avsenikov kvintet ter pevec in balet ljubljanske Opere. Prireditvi je prisostvovalo več sto ljudi iz vse Koroške ter gostje iz Ljubljane in z Dunaja.

Iz Singapura za Novo Zelandijo

Singapur, 18. jan. (Reuter). — Predsednik britanske vlade Macmillan je prispel s Cejlona v Singapur, kjer bo en dan, nakar bo nadaljeval pot v Novo Zelandijo. V Singapuru bo imel razgovore s singapurskimi državniki. Ob prihodu na letališče je izrazil upanje, da bo lanski sporazum o samoupravi Singapura prispeval k stabilnosti in napredku Singapura.

Diplomatska kronika

Beograd, 18. jan. (Tanjug). — Predsednik zunanjepolitičnega odbora Zvezne ljudske skupščine Veljko Vlahović je danes popoldne sprejel čiliskega poslanika v Beogradu Enrique Bernsteina na protokolarni obisk. Jugoslovanski veleposlanik v Bukarešti Nikola Vujanović, ki se vrača v Jugoslavijo, je bil danes na poslovilnem obisku pri predsedniku ministrskega sveta Romunije Chihu Stoici in se z njim dalj časa prisrčno razgovarjal.

IZ ZDRAVSTVENE SLUŽBE LRS

NEKAJ PROBLEMOV zdravstvenih delavcev

na občnem zboru njihovega sindikata

Maribor, 18. jan. — Danes je bil tu občni zbor Republiškega odbora sindikata zdravstvenih delavcev Slovenije. V razpravi po poročilih so delegati poudarili potrebo po tesnem sodelovanju sindikalne organizacije pri izvajanju novega zakona o javnih uslužbencih, ki je osvojil nekatere pripombe in predloge prav za sindikate zdravstvenih delavcev.

Sindikalna organizacija bo morala pomagati zlasti zdaj, ko bo izšla vrsta pojasnil z izdajanjem tega novega zakona. Na občnem zboru so delegati kritizirali nekatere upravne odbore zdravstvenih zavodov, ki člane kolektivov niso obveščali o svojem delu. Stanovanjsko vprašanje je vzrok za fluktuacijo zdravstvenega kadra, ki zapušča svoja mesta in odhaja tja, kjer so boljši pogoji: stanovanje, plače, dopolnilne plače; zlasti lete so bile na današnjem občnem zboru kamen spotike in so delegati zahtevali, naj jih določijo enotno za vsa država.

Precej je bilo govora o urejenem vprašanju cen zdravstvenih storitev, zlasti še, ker so bili nekateri zdravstveni zavodi v zadregi, ko bi morali ob novem letu izplačati svojim uslužbencem dodatne 50% -ne plače. Velik pro-

blem v zdravstvu je tudi preventivna služba, kjer ni videti takoj uspehov, vendar pa so vsa sredstva, ki so vložena v to službo, bogato poplačana. D. V.

Plenum strokovnega združenja lesnoindustrijskih podjetij Slovenije

Maribor, 18. jan. — Danes je bil v Mariboru plenum Strokovnega združenja lesnoindustrijskih podjetij Slovenije. Poročilo, ki ga je prebral predsednik ing. Drago Volk, je prikazalo razmere na tržišču, problem rekonstrukcije, izvozna vprašanja ter nekatere kadrovske in organizacijske naloge, ki stoje pred lesno industrijo.

SEJA V ZVEZNEM ZAVODU ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Cimprej uveljaviti spremembe v sistemu finansiranja socialnega zavarovanja

Beograd, 18. jan. (Tanjug). — Na današnji seji Izvršnega odbora Zveznega zavoda za socialno zavarovanje je bila predložena razdelitev splošne stopnje prispevka za socialno zavarovanje v letu 1958 na posamezne panoge zavarovanja.

V razpravi so člani odbora opozarjali na pomanjkljivosti sedanjega sistema finansiranja socialnega zavarovanja, ki omogoča, da se sredstva v okviru federacije pretakajo iz tistih republik, ki imajo velike dohodeke, v republike, kjer imajo primanjkljaje. Zato se posamezni republiški in okrajni zavodi za socialno zavarovanje večkrat znajdejo v težavnem položaju glede zadovoljevanja pravic zavarovancev. V tej zvezi se je Izvršni odbor postavil na stališče, da je treba cimprej uveljaviti spremembe v sistemu finansiranja socialnega zavarovanja. Dokler ne bo to vprašanje dokončno urejeno, je Izvršni odbor sprejel več sklepov, ki naj omogočijo kriti primanjkljaje v zdravstvenih in dolgoročnih zavarovanjih tako v okviru okrajev, kakor tudi v okviru republik.

VREMENSKA NAPOVED za nedeljo, 19. januarja:

Se nadalje toplo, suho vreme z zmerno oblačnostjo. V Primorju pretežno jasno z delno oblačnostjo. Temperature ponoči med -2 in plus 2, v Primorju okoli 5. Najvišje dnevsne med 4 in 8, v Primorju do 10 stopinj Celzija.

Področje visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo se razkrajja. Medtem ko se s severozahoda proti Srednji Evropi pomikajo nove frontalne mase, se ustvarja nad Sredozemjem slabotno področje nizkega zračnega pritiska.

Predsednika Tito in Sukarno ob igranju državnih himen

Enotnost Sirije in Egipta korak k ustanovitvi Vsearabske federacije

Kairo, 18. jan. (Tanjug). Predsednik Naser in sirski zunanji minister Salah Bitar sta imela sinoči v Kairu razgovore o ustanovitvi federacije med obema deželama. Minister Bitar je Naserju izročil poslanico sirskega predsednika Khatlija, ki izraža željo Sirije, da bi čimprej dosegli popolno enotnost Egipta in Sirije, »kar naj bi bil korak na poti do ustanovitve vsearabske

federacije«. Bitar je izjavil, da so že urejena načelna vprašanja v zvezi z uresničenjem te zamisli in da zdaj pripravljajo konkretne ukrepe za ustanovitev federacije.

Hkrati potekajo v Kairu tudi vojaški razgovori o združitvi obeh armad, pričakujejo pa, da bo v kratkem prišel na obisk v Kairo tudi sirski obrambni minister Kaled Azem, prav tako v zvezi z ustanovitvijo egiptovsko-sirske federacije.

Poučeni egiptovski krogi ne izključujejo možnosti, da bodo v kratkem objavljeni skupni sklepi o ustanovitvi federacije.

Lange podprl predlog Rapackega

Oslo, 18. jan. (AP). Norveški zunanji minister Halvard Lange je danes v razgovoru z dopisnikom časnika »Verdens Gang« izjavil, da norveška vlada v sedanjem položaju z največjimi simpatijami spremlja sleherno prizadevanje, da bi ublažili napetost v Evropi. Norveška vlada ugodno vrednoti načrt poljskega zunanjega ministra Rapackega o jedrski demilitarizaciji Srednje Evrope. Vendar je Lange opozoril, da nobeno področje na svetu, na katerem ne bi bilo atomskega orožja, ne more samo zase privedi do resnične ublažitve napetosti.

Pineau zadovoljen

Pariz, 18. jan. (Reuter). Zunanji minister Christian Pineau se je danes vrnil iz Londona, kjer je bil en dan na zasebnem obisku ter se je razgovarjal z britanskim zunanjim ministrom Selwynom Lloydom. Oba ministra sta govorila o vseh vprašanjih, ki zanimajo obe deželi Ob prihodu v Pariz je Pineau izjavil, da morata Velika Britanija in Francija očitno zblizati svoja gledišča v nekaterih vprašanjih, kot na primer v zvezi z načrtom o evropski coni svobodne trgovine. Na splošno pa je Pineau zelo zadovoljen z londonskimi razgovori, čeprav njihov dnevni red ni bil pripravljen. Omenil je tudi, da sta s Selwynom Lloydom obširno razpravljala o bližnjevzhodnih vprašanjih.

Obiski Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta so v Ljubljani že tradicija in njegove predstave med najpriljubljenejšimi. Tržaški gostje so nas danes spet obiskali: drevi se bodo v Mestnem gledališču predstavili z izvirno domačo dramo Josipa Tavčarja »Priljubljeno nedeljo«. Isto delo bodo v naslednjih dneh dajali še šestkrat, nato se bodo vrnili domov in nas v februarju spet obiskali, ko bodo njihove predstave vključene v reden, abonmajski program

PRVI DNEVI PRIPRAV ZA VOLITVE

PREDLOGE KANDIDATUR je moč poslati tudi po pošti

Na seji Izvršnega sveta Sabora Hrvatske so se dni med drugim proučili in sprejeli tudi osnutek navodil za izpolnitev posameznih določb zakona o pravicah in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu ljudskih poslancev za Sabor. V navodilih je rečeno, da je moč predloge kandidatov zborov volivcev kot tudi predloge kandidatov skupin državljanov in skupin proizvajalcev poslati pristojni volilni komisiji tudi po pošti.

V MAKEDONIJI VELIKO ZANIMANJE ZA ZBORE VOLIVCEV

Za zbornice volivcev vlada v Makedoniji veliko zanimanje. Prostor osnovnih organizacij Socialistične zveze, kjer se zbirajo volilci, so premajhni, da bi sprejeli vse volivce. Na zborih volivcev v Skoplju in drugih krajih tudi razpravljajo o dosedanjih uspehih naše države na področju gospodarstva, prosvete in kulture, o zakonodajni dejavnosti Zvezne ljudske skupščine in Narodnega saborja, o pomenu poslanskih volitev ter o novostih v volilnem zakonu kot tudi o drugih vprašanjih. Največ zborov volivcev je bilo doslej v bitoljskem in skopskem okraju.

V ČRNI GORI SO SESTAVILI NAČRT PREDVOLILNE DEJAVNOSTI

V vseh občinah Črne gore se razvija predvolilna dejavnost, v kateri sodelujejo vse politične in ostale družbene organizacije. V 23 občinah so že bili sestanki vodstev Socialistične zveze, Ljudske mladine, sindikatov, Združenja prosvetnih delavcev, ekonomistov in pravnikov, na katerih so proučili orientacijski načrt Glavnega odbora SZDL v predvolilni agitaciji in sestavili načrt predvolilne dejavnosti. Komisija za množične in družbene organizacije Glavnega odbora SZDL Črne gore je imela sestanek s predstavniki republikanskih vodstev družbenih organizacij, na katerem so sestavili načrt predvolilne dejavnosti. Sekretariat za zakonodajo Izvršnega sveta Črne gore je ustanovil posebno komisijo, ki potuje po republikah in pomaga občinam pri urejanju volilnih seznamov.

UPRAVNA RAZDELITEV Z VOLILNIMI OKRAJI ZA VOLITVE LJUDSKIH POSLANCEV V ZVEZNI ZBOR ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Poročali smo že, da je Zvezni izvršni svet razdelil našo republiko za volitve poslancev, ki bodo neposredno izvoljeni v Zvezni zbor, na 26 volilnih okrajev. Ti volilni okraji, ki jih po večini sestavlja po več občin, so označeni s številkami od 193 do 218, kakor kaže zgornja slika.

Spremenjen način regresiranja v kmetijstvu

Vzlic nekoliko nižjim stopnjam regresa se znesek regresov v kmetijstvu zviša od 19,3 na 27 milijard dinarjev

Med ukrepi za dvig kmetijske proizvodnje zavzemajo važno mesto regresi, ki jih daje skupnost kmetijskim organizacijam in kmetom pri nabavi reprodukcijskega materiala in opreme. Vsota teh regresov je zadnja leta stalno naraščala in se je dvignila od 6 milijard v letu 1954 na 19,3 milijarde dinarjev v lanskem letu. Za letošnje leto se ta vsota še poveča na 27 milijard, čeprav bodo stopnje regresa nekoliko nižje, ker je pač računati, da se bodo nadalje močno dvignile količine regresiranega reprodukcijskega materiala in opreme.

Največ sredstev za regrese v kmetijstvu odpade na umetna gnojila. Potrošnja umetnih gnojil se je povečala od 284.000 ton v letu 1954 na 920.000 ton v lanskem letu, za letošnje pa je predvidenih celo 1.400.000 ton. Razen tega bo letos naše kmetijstvo dobilo 700 novih traktorjev in obilo

drugih strojev. Glede na ta povečanja je bilo treba stopnje regresa spraviti v sklad z zgoraj navedenim okvirnim zneskom 27 milijard, pri tem pa upoštevati, da se je položaj kmetijskih organizacij in individualnih kmetov lani bistveno zboljšal in da je prehod na nov režim odkupa kmetijskih pridelkov zagotovil kmetijskim organizacijam več sredstev. Vse to je upoštevano v novih odlokih o regresih, ki jih je te dni odobril Zvezni izvršni svet. S temi odloki se delno spreminja sistem regresiranja.

REGRES NA UMETNA GNOJILA

Umetna gnojila bodo tudi v bodoče lahko z regresom kupovali individualni proizvajalci, toda le pri svojih združenih organizacijah, ki jim bo regres priznan, medtem ko bo kmetijskim podjetjem regres na umetna gnojila priznan neposredno. Sam regres na umetna gnojila je znižan za okrog 25% ob delnih korekturah zaradi boljše vskladitve. Mešana gnojila bodo regresirana na poseben način, namreč tako, da bo proizvajalec teh gnojil dobil regres na določene surovine. Isti režim velja za zaščitna sredstva, kjer se regres prav tako zniža za okrog 25%. Potrošnja zaščitnih sredstev naglo narašča, enako kakor potrošnja pogoškega goriva in maziva v kmetijstvu, ki se bo še povečala z razvojem kooperacije med drugimi in individualnimi proizvajalci. Regres za nabavo pogoškega materiala bodo razen kmetijskih proizvajalnih organizacij in servisnih delavnic uživali tudi obrati kmetijskih združenj, ki nudijo strojne usluge kmetijski proizvodnji. Za gorivo, ki ga potrebujejo gospodarske in zadrzne organizacije ribištva ter registrirani morskimi ribiči, je določen višji regres, kakor za kmetijstvo.

REGRESIRANA OPREMA

Kar se tiče regresov za opremo, je z novimi odloki krog koristnikov zožen in deloma dopolnjen, stopnja regresa pa je znižana povprečno za 25%, vendar bo tudi v bodoče predstavljal regres okrog 30% prodajne cene opreme. Regres za opremo uživajo kmetijske proizvodne organizacije, med katere sodijo tu-

di kmetijske zadruge, ki imajo poseben obrat za kmetijsko proizvodnjo ali obrat za strojno službo. Individualni kmetijski proizvajalci bodo lahko z regresom kupovali rezervne dele vseh strojev in naprav, tudi tistih, ki sicer ne uživajo regresa. Regres se prizna tudi vodnim skupnostim in gospodarskim organizacijam za melioracijska dela v kmetijstvu.

DNEVNIK

Včeraj je prispela v Maribor delegacija Centralnega odbora sindikata kovinarjev Romunije, ki si je ogledala nekatere mariborske tovarne in se je razgovarjala o delu naših sindikalnih organizacij. Gostje bodo danes zvečer odpotovali v Beograd.

Na večerajšnji skupni seji obeh domov Sabora Hrvatske, ki ji je predsedoval dr. Vladimir Bakarić, so sprejeli sklep o razpustitvi Sabora. Dr. Vladimir Bakarić je v svojem govoru na seji med drugim dejal, da je tisto, kar označuje delo Sabora v minulem obdobju, predvsem nadaljnje delo za izgradnjo socialistične demokracije v naši državi in pa urejanja novih vprašanj v izgradnji socialistične družbe. Od formalnih zakonskih sklepov, ki jih je sprejel Sabor, se jih je 40% nanašalo na vprašanja prosvete, znanosti in kulture.

V ladjedelnici »3. maj« so včeraj splavili v morje motorno ladjo »Zeta«, drugo iz serije treh ladij, ki jih v tej ladjedelnici gradijo za Jugoslovansko oceansko plostvo iz Kotora. »Zeta« ima nosilnosti 10.230 ton, poganja pa jo motor z jakostjo 4900 KS. Včeraj so v pristanišču ladjedelnice »3. maj« tudi svečano izročili prometu novo motorno ladjo »Trepča«, ki so jo zgradili po naročilu Jugoslovanske linijske plošbe. »Trepča« je tretja ladja iz serije ladij po 10.230 ton nosilnosti, namenjenih za plostvo v pristanišča severne Kitajske in Japonske.

Na posvetovanju Okrajnega odbora Socialistične zveze s rajevskega okraja, ki mu je pri-

sostvoval tudi predsednik Izvršnega sveta BiH Osman Karabegović, so razpravljali o komunalnih problemih Sarajeva in proučili možnosti, da bi čim boljše organizirali delo komunalnih služb. Sarajevo se je zelo naglo razvilo. Pred vojno je imelo 87.000 prebivalcev, zdaj pa jih ima okrog 174.000, kar terja tudi hitrejši razvoj komunalne dejavnosti. Po vojni so v Sarajevu ustanovili številne prosvetne in kulturne ustanove, med njimi univerzo s 7 fakultetami, dve višji šoli in Umetnostno glasbeno akademijo. Letos pa bo dobilo Sarajevo več pomembnih komunalnih objektov.

V ladjedelnici »Uljanik« v Pulju bodo letos zgradili dva velika tramperja z več kot 10.000 ton nosilnosti ter enega z nosilnostjo 19.500 ton. Ta tanker bo doslej največja ladja, ki so jo zgradili v naših ladjedelnicah, ter prva iz serije takšnih ladij, o katerih izgradnji se je podjetje »Uljanik« dogovorilo z domačimi podjetji in tujimi ladijskimi lastniki. Ta ladjedelnica ima med drugim za letošnje tudi v načrtu, da bodo splavili v morje en tanker in tri tramperje standardnega tipa.

Železniška nesreča v Zalogu

Včeraj sta v Zalogu trčila dva tovorna vlaka — človeških žrtev ni bilo, gmotno škodo pa ocenjujejo na 15 milijonov dinarjev

Ljubljana, 18. jan. — Danes ob eni uri ponoči je prišlo v Zalogu do hude železniške nesreče. Trčila sta tovorna vlak št. 991, ki je pripeljal iz Ljub-

Kulturne VESTI

450-LETNICA ROJSTVA MARINA DRŽIČA

Letos bomo v Jugoslaviji proslavili 450-letnico rojstva največjega jugoslovanskega komedografa in pomembnega zastopnika evropske renesančne književnosti Marina Držiča. Spominu velikega umetnika, čigar dela izvajajo danes na mnogih odrih v Jugoslaviji in tudi v drugih državah, bodo posvečene tudi letošnje poletne igre v Dubrovniku, rojstnemu mestu Marina Držiča. Zveza književnikov Jugoslavije je ustanovila poseben odbor, ki bo skrbel za proslavo tega jubileja. Društvo književnikov Hrvatske bo izdalo reprezentčno delo, v katerem bodo zbrani vsi pomembnejši eseji in članki o Marinu Držiču in o njegovih delih, prav tako pa tudi likovna dokumentacija o sceniski postavitvi Držičevih komedij. Brččas bodo ponovno izšla zbrana dela, ki jih je izdala Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti. Na dubrovniških poletnih igrah bodo razna gledališča izvajala Držičeva najbolj znana dela »Dundo Maroje«, »Skup« in »Trena«.

GOSTOVANJE ANSAMBLA »LADO« V EGIPTU

Ansambl narodnih plesov iz Zagreba »Lado« je v kairski Operi te dni dal svojo zadnjo predstavo in zaključil desetdnevno gostovanje v glavnem mestu Egipta. Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Josip Djerđa je priredil ansamblu na čast sprejem, na katerem je bilo veliko število javnih in kulturnih delavcev Egipta. »Lado« je nato odpotoval v Aleksandrijo na nekajdnevno gostovanje. Kritika egiptovskih listov pristiže »Lado« med najboljšje folklorne skupine na svetu. Vsi listi so podčrvali izredno razgibanost tega ansambla, njegovo vredino in večno obnavljanje mladosti.

ZANIMIVO PREDAVANJE PRI DRUŠTVU SLOVENSkih KNJIŽEVNIKOV

V prostorih Društva slovenskih književnikov in prevajalcev v Tomšičevi ulici 12 bo jutri zvečer, ob 20. uri, predaval prof. Jože Prezelj. Pod naslovom »Prevajalec in lingvistika« se bo predavatelj dotaknil nekaterih splošnih in konkretnih problemov sodobnega prevajanja. Ker je prevajanje pri nas zavzelo nenavadno širok obseg, tako po številu knjig, ki izhajajo, kakor po tematici, bo to predavanje nedvomno zanimiv prispevek k naši prevajalski kulturi.

NAČRT ZVEZNEGA INSTITUTA ZA ZAŠČITO KULTURNIH SPOMENIKOV ZA LETO 1958

Zvezni inštitut za zaščito kulturnih spomenikov se bo letos med drugimi problemi ukvarjal predvsem z zaščito urbanističnih področij. Načrt dela pa predvideva tudi, da bodo začeli z intenzivnejšimi deli v Trogiru, Prizrenu, Zvečanu pri Kosovski Mitrovici, Vranduku v Bosni, nadaljevali konzervatorska dela v Solnu, v samostanu Morača v Crni gori, v cerkvi sv. Petra v Belom polju, cerkvi sv. Mihajla na Stonu, v sodelovanju z republikanskimi zavodi za zaščito kulturnih spomenikov pa bodo začeli s konzervatorskimi in arhitektonskimi deli v cerkvi v Lepoglavi, v koprski sv. Križi v Butonigi v Istri in v cerkvi ter samostanu v Kostanjevici. Mimo teh kulturnih spomenikov pridejo letos v poštev tudi patriarhija v Peči, antično najdišče pri Varaždinskih toplicah, pri Mostarju in drugod.

Jean Cassou v Ljubljani

Te dni se mudi v naši državi znani francoski pisatelj in direktor Muzeja za moderno umetnost v Parizu g. Jean Cassou. Včeraj popoldne se je dobri dve uri pogovarjal v prostorih Društva slovenskih književnikov s predstavniki našega književnega življenja. Zvečer pa je v Klubu kulturnih in znanstvenih delavcev v svojem predavanju nanizal številne zanimive poglede na literarne in kulturne probleme. Na sliki: Jean Cassou (v sredini) v razgovoru s predsednikom društva slovenskih književnikov Miletom Klopčičem in urednikom »Naše sodobnosti« Dragom Segom.

MLADI GRADBINCI IZ SLOVENIJE SO ZBOROVALI

Se zmerom premalo mladine v organih delavskega samoupravljanja

Celje, 18. jan. — V dvorani podjetja »Beton« v Celju so se danes zbrali na svojem drugem zboru predstavniki mladih gradbincev iz raznih krajev Slovenije.

Mladi gradbinci so imeli svoj prvi zbor pred dobrima dvema letoma. V obdobju do drugega zbrata se je torej nabrala kopica vprašanj in problemov, o katerih so na današnjem zboru zelo konkretno in natančno razpravljali. Hkrati je drugi zbor mladih gradbincev dal neposredni prispevek volilnim pripravam in pripravam za bližnji kongres Ljudske mladine Jugoslavije.

Na zboru so povedali, da v organih delavskega samoupravljanja sedaj sodeluje znatno več mladine kot pred leti, vendar glede na število zaposlenih še zmeraj premalo. Anketa v tridesetih gradbenih podjetjih, kjer

dela 2829 mladine, pove, da je v organe samoupravljanja vključeno le 109 mladih proizvajalcev. V podjetjih, kjer vzgoji zaposlenih ne posvečajo dovolj skrbi, naj bi organizacije Ljudske mladine pripravile za mlade delavce različne tečaje in seminarje ter tako pomagali k večji gospodarski razgledanosti mladine. Z večjim zanimanjem se bodo mladi tudi učevaljvali pri delu samoupravnih organov v podjetjih in tudi bolj učinkovito reševali razne proizvodne probleme.

Mimo drugega so na zboru razpravljali še o nagrajevanju, vzgoji vajencev in delovnih pogojih v gradbeništvu. F. K.

Zveznemu uradu za patente je bilo lani prijavljenih 1543 domačih in tujih izumov, največ s področja strojništva, nadalje s področja kemije in tehnologije, elektrotehnike in gradbeništva, vendar so v proizvodnji sprejeli le malo patentov. Uvedba novih tehničnih ali tehnoloških rešitev, poudarjajo v Zdrženju izumiteljev, je povezana z velikimi gmotnimi izdatki in z določenim tveganjem. Zato odkupuje domača industrija tuje licence, mnogo manj pa sprejema domače izume. Sodiijo, da je takšno stališče domače industrije napačno, ker bi lahko z domačimi izumi marsikaj prihranili.

NAŠ PREGLED

Stvarna možnost

Morda bodo sodili dnevi tretjega tedna v januarju med odločitve trenutke v vsem letošnjem mednarodnem dogajanju. Bulgarijeva druga pobuda je pospešila odgovor na prvo, odgovor, na katerega je Moskva potrpežljivo čakala že mesec dni. Beseda je o ublažitvi mednarodnih odnosov, ki so jih nevarno napeli dogodki zadnjih mesecev minuloga leta: kriza na Blaznem vzhodu zaradi pritiska na Sirijo, kriza na Zahodu zaradi sovjetskih satelitov in njihovih daljnosežnih raket, kriza v OZN zaradi zastaja v razorožitvenih prizadevanjih, kriza na sploh zaradi oboroževalnega vzgona na obeh poloblah sveta.

Vrsta novoletnih poslanic, od naše do avstrijske in poljske, je pokazala nekaj smeri iz zagate, toda ob koncu prejšnjega tedna je bila Dullesova uvertura k zahodnim odgovorom Bulganinu hudo podobna pogrebni koračnici. Ameriški proračun (73,9 milijarde dolarjev), najvišji, kar so si jih v Kongresu kdaj naložili v mirnem času, si je dal s svojimi 8 milijardami za raketo in jedrsko oborožitev le še turobnejšo moč.

Toda ob tem skrajnem robu se je ta razvoj nemara ustavil. Do večera so se ta teden vrstili prvi odgovori Bulganinu: (po finski) Eisenhowerjev, Gaillardov, Macmillanov. Res, nobeden od teh ni pritegnil konkretnim zamislim sovjetskega državnika. Res, sleherni je stavil svoje pogoje: Prvi si izgovarja mir nad zemsko atmosfero, ker prek nje še ne seže njegova moč, in uporabo vseh novih jedrskih surovin v civilne namene, ker jih ima že več kot preveč. Drugi je pritegnil prvemu, do kamor je mogel, ker računala pri njem na 400 milijonov dolarjev za svojo finančno asanacijo. Tretji je napravil s svojim predlogom o nenapadnem paktu in dobrohotnim namigom na Rakajkijevo alternativo korak nasproti Moskvi med drugim zato, da se mu ne bi docela razmajala ob Suezu že dovolj pretresena Britanska skupnost.

V enem so bili složni: nobene konference brez diplomatskih in ministrskih priprav z vsemi njihovimi drobnimi spotikami ob nemškem vprašanju, ob preživljenih jaltških dogovorih o Vzhodni Evropi, ob opustitvi jedrskega orožja in podobnem. Se pravi je Bulganinu odgovoril, se je po radiu oglasil v tem zboru tudi Adenauer in »pritisnil na sovjetske predloge že do lesa obrabljeni pečet zloveske »propagande«.

Toda eni in drugi ne morejo mimo kategoričnega dejstva, ki ga je moral priznati celo Hubert Humphrey v »New York Times Magazine«, da »bo vedno hujske oboroževanje pritrlo svet do tega, da ne bo več politika kontrolirala orožja, ampak slednje njo, in da bo to pomenilo neizbežni, popolni propad vseh«. Ob tem aksiomu pa se razbiti sleherni politika sile in z njo sleherni diplomacija po jaltških formulah o evropskem Vzhodu iz prejšnjega desetletja in celo po ženevskih o Nemčiji, pa čeprav se ni minilo tretje leto, odkar so si te omislili.

Na to doganje so oprti vsa filozofija nobeloncev, od Pearsona do Russella in Paulinga, vsi navesti politikov, od Kennana do Gaitskella in Faure, vse pobude državnikov, od našega predsednika do Nehruja. Na tem spoznanju slone vsa slovesna zagotovila, od Gaillardovega do Eisenhowerjevega, o nenapadnosti njih politike in tudi vsa njih načelna privolitev v državniške razgovore v bolj ali manj širokem krogu.

Načela, ki so bila razglašena pred dobrim desetletjem v San Franciscu, so slonela na tragičnih izkušnjah druge svetovne vojne. Blokovski razkol sveta jih je pripravil ob njih univerzalno veljavo v vrsti primerov: Kašmir, Koreja, Indokina, Suez. Zdad ima svet sredstva za vse drugačno, totalno razdejanje. Zdad ni več alternative: vojna ali kapitulacija.

Vključitev starih borcev
Budimpešta, 18. jan. (Tanjug). Glasilo CK Madžarske socialistične delavske partije »Partele« je danes objavilo resolucijo sekretariata CK o vključitvi starih borcev delavskega gibanja na Madžarskem in politično in družbeno delo. Kakor je rečeno v resoluciji, naj bi se v centralno vodstvo Madžarske Partije in v partijsko vodstvo mesta Budimpešte do konca tega leta vključilo še 200 starih članov Partije. Ustrezno število izkušenih borcev bo delalo tudi v višjih partijskih organih. Resolucija predvideva, da se bodo veterani madžarskega delavskega gibanja vključili v vodstvo sindikatov in v organe državne uprave ter predvideva tudi njihovo sodelovanje v mladinskih organizacijah.

S tem nameravajo odpraviti napačni odnos do veteranov madžarskega delavskega gibanja, ki kljub dosežanim prizadevanjem še vedno prihaja do izraza.

Preostala je ena sama možnost: poravnava. Od enega petka do drugega jo je priznal tudi Dulles, pa čeprav se še sedaj igra z utvaro o bližnjem razsulu naprotnika: »Do novih pogajanj s Sovjetsko zvezo mora priti in bo tudi prišlo.« A ne le spricho njihove inertne, objektivne nujnosti. Prav tu je stična točka, na katero se navezujejo subjektivna prizadevanja ljudi in sil, ki jim je tak razvoj načelo.

V petek je prišel Hamarskjöld čez Atlantik v Chequers, da se je sestel z Lloydom in tudi s Pineaujem, ki se jima je pridružil. Ne le zaradi Blaznjega vzhoda in poravnave med Egiptom in nekdanjo svedsko družbo. Njih glavna skrb je bila razorožitev. Ali v okviru izrednega zasedanja Generalne skupščine OZN, kakor jo sugerirajo v palači narodov ob newyorški Vzhodni reki? Ali pa z diplomatsko izgladitvijo poti do konference državnikov, kakor jo je predlagal Bulganin? In bi Hamarskjöld v tem primeru šel še v Moskvo?

V soboto je prišel Hamarskjöld v Delhi in v Beograd. Zaradi konkretnih problemov prav zdaj perečega jugoslovansko-indonezijskega sodelovanja. A še prav posebej tudi zaradi prizadevanj izvenblokovskih dežel, od Jugoslavije do Indije, od Egipta do Indonezije, da bi dale nemara novega poudarka svoji dobri volji, da posredujejo med nasprotniki, da sodelujejo z njimi za užitve miru.

REPATRIACIJE IZ SZ
Varšava, 17. jan. (Radio Varšava). Lani se je preselilo iz Sovjetske zveze na Poljsko okrog 85.000 Poljakov. V zadnjih mesecih se je povečalo število Poljakov, ki se vračajo iz drugih področij Sovjetske zveze, Kazahstana, Kirgizije, Jermenije in Azerbejdžana. Večinoma so to kmetje in obrtniki.

Nehru o Alžiru

Buhati, 18. jan. (AFP). Predsednik indijske vlade Nehru je danes na konferenci Kongresne stranke v Buhati izjavil, da se bje v Alžiriji srdita vojna, da v tej severnoafriški deželi ubijajo ljudi in da so mnogi Francozi spricho ondotnih dogodkov vzemirjeni. Nehru je rekel, da so francoske oblasti obsodile na smrt skupino mladih Alžirk, ker so se borile za svojo domovino. Ne zmenijo se za to, kaj so zakrivila ta dekleta, očito pa je, da so se borila za svojo domovino. »Je rekel Nehru in hkrati izrazil upanje, da mladih Alžirk ne bodo usmrtili. Mar je cilj te kazni zastrahiti Alžirce? se je vprašal Nehru in pripomnil, da bo smrtna kazen samo povečala njihovo ogorčenje.

Nebisvene spremembe

Pariz, 18. jan. (Reuter). Svet republike, ki je zasedal vso noč, je z nekaterim spremembami sprejel vladni zakonski predlog o Alžiriji, in sicer s 163 proti 129 glasovom. Spremembe v zakonskem osnutku se nanašajo na poslovanje teritorialnih skupščin ter dajejo večje pravice lokalnim upravam. Spremembe zagotavljajo tudi predstavnost posameznih narodnostnih skupin v teritorialnih skupščinah. Spremenjeni zakonski osnutki bo predloženi za zbornici.

REPATRIACIJE IZ SZ
Varšava, 17. jan. (Radio Varšava). Lani se je preselilo iz Sovjetske zveze na Poljsko okrog 85.000 Poljakov. V zadnjih mesecih se je povečalo število Poljakov, ki se vračajo iz drugih področij Sovjetske zveze, Kazahstana, Kirgizije, Jermenije in Azerbejdžana. Večinoma so to kmetje in obrtniki.

DOPIS IZ BONNA

Adenauer na starem tiru

Razočaranje v zahodnonemški javnosti spricho nekdanjih nepomirljivih stališč

OD NAŠEGA DOPISNIKA

Bonn, januarja. — Govor, ki ga je imel Adenauer v sredo prek vseh zahodnonemških radijskih postaj, je vzbudil tu veliko presenečenje. Pri tem celo ni bilo toliko nepričakovano tisto, kar je kancler govoril. Na podlagi zadnjih uradnih in poluradnih reagiranj Bona na najnovejše

zdelo primerno, da se prek vseh radijskih postaj obrne na zahodnonemško javnost, še preden je odgovoril vsaj na eno pismo iz Moskve in, kar je še bolj presenetljivo, ne da bi počakal na parlamentarno debato v Zveznem zboru, ki se bosta srestli prihodnji teden prav s tem namenom, da razpravlja o mednarodnem položaju.

Kaj je napotilo Adenauerja, da je opustil običajne norme mednarodnega občevanja in parlamentarnih običajev? Na to je nehoti odgovoril sam govornik, ki si je na vsi moč prizadeval, da bi v najnovejših sovjetskih pobudah odkril različne nevarnosti, ki baje groze Zahodni Nemčiji spricho pretiranega optimističnega razpoloženja. V sami

Zahodni Nemčiji je čedalje pogostejše slišati povsem določeno vprašanje: »Kaj dela naša vlada?« Opozicijske stranke s tem neprijetnim vprašanjem že tako kar vnaprej dražijo vlado. Vendar pa to ne bi bil razlog, da se obrača njen predsednik mimo vseh pravil večstrankarske politične igre na vse ljudstvo z nekakšno plebiscitarno zunanje-politično poslanico.

Po pariškem zasedanju Atlantske zveze, na katerem je imel kancler Adenauer nekoliko bolj pomirljiv govor, je zahodnonemški tisk to razlagal kot znamenje temeljitega preokreta v kanclerjevi zunanje-politični smeri. Vse do zadnjega Adenauerjevega govora je najširša javnost govorila o »prekretu«, o samostojnih zahodnonemških pobudah, o večjem upanju glede sporazumevanja z vzhodom in podobno. Najbolj nevarno za Adenauerjevo politiko pa je bilo, da je bilo vse to razpoloženje povezano z njegovo politično osebnostjo, z osebnostjo moža, ki uživa v političnem življenju dežele nedotakljivi ugled. Zdad pa ta nezaluzljiva slava spricho različnih okoliščin Adenauerja že močno ovira. Zato je sklenil, da se je demonstrativno znebi. To je tudi storil s svojim govorom prek vseh zahodnonemških radijskih postaj. M. Bajec

Perspektiva sporazuma

Philadelphia, 18. jan. (AFP). Posebni Eisenhowerjev svetovalec za razorožitvena vprašanja Harold Stassen je danes v govoru na nekem mladinskem sestanku v Philadelphiji izrazil prepričanje, da Sovjetska zveza in ZDA lahko dosežejo sporazum na področju razorožitve.

sovjetske pobude je bilo že tako moč pričakovati, da bo tudi Adenauer v svojem odgovoru odklonil v Bulganinovihih pismih sprožene predloge in jih razglasil za »golo propagando« ter tako v vsem podprl odgovor ameriške vlade.

Pravo presenečenje pa je bilo to, da se je Adenauerju sploh

(Od našega posebnega dopisnika)

Varšava, sredi januarja. Človeku iz socialistične dežele ni treba dolgo živeti na Poljskem, da kaj hitro najde mnogo prijateljev, da se mu odpro mnoga vrata in mnoga srca. Ta srečanja s poljskimi ljudmi so neposredna in odkritosrčna, tako da včasih meje že na lahkovernost. Brž ko se Poljak sprijatelji s človekom, preneha zanj sleherni rezerviranost.

Vsa Poljska je zdad v znamenju volitev v ljudske odbore, ki bodo čez pičla dva tedna, ko pojde na volišča več milijonov volivcev. »Sami ste videli, dežela je vsa pisana od predvolilnih lepakov, obvestil, pozdravov in grafikonov,« so mi rekli v Wrocławu, polmilijonem mestu industrije in napredka. Da, to sem videl v Varšavi, Poznanju in Krakovu. Bržčas se tudi ostala mesta in vasi te dežele v tem oziru ne razlikujejo od glavnih mest. Poljaki mnogo pričakujejo od novih ljudskih odborov, ki bodo imeli večjo oblast in širše možnosti. Poljski volivci pojdejo na volišča z razveseljivo bilanco uspehov in sadov. O tem so mnogo govorili tudi na nedavnem zasedanju Sejma. Poljska pa ima še nekaj na pol ali celo napačno urejenih vprašanj.

Nepoučen človek se ne znajde takoj, če v običajnem pogovoru sliši besedo »huligan«, malopridnež ali lopov. Na Poljskem nihče ne prikriva, da je postalo »huliganstvo« pereče vprašanje te dežele, tako pereče, da je celo predsednik vlade nedavno govoril o njem na zasedanju parlamenta in da je o njem razpravljajal tudi CK Poljske združene delavske partije.

Za kaj gre pravzaprav? Skupina obzornih fantov že več let terorizira mirne ljudi. Od pretepop in tatvin do nasilja vseh vrst, vstevši uboje, to je žalostna bilanca škem ustvarjanju tako visoko, kakor še njihovega dela. Večkrat boš slišal na ulici, noben poljski slikar pred njim. Prvi, An-

ZAOSTRITEV MED TUNIZIJO IN FRANCIJO

Izjalovljena misija

Mednarodne čete naj bi razmestili na meji med Tunizijo in Alžirijo — Tunizija zahteva umik štirih francoskih divizij, ki so zdad na njenem ozemlju

Pariz, 18. jan. (Tanjug). Iz Tunizije sta se danes vrnila v Pariz posebna odposlanca ministrskega predsednika Gaillarda Jacquesa Larche in general Buchalet, nakar so se v Parizu začela posvetovanja v zvezi z njuno ponesečeno misijo. Odposlanca namreč nista uspela izročiti tunišskemu predsedniku poslanice ministrskega predsednika Gaillarda. Misija se je izjalovila zato, ker je francoska vlada vztrajala pri tem, naj bi poslanico izročil general Buchalet, nekdanji komandant mesta Tunisa v času gibanja za neodvisnost Tunizije. »To, da so izbrali generala, ki naj bi izročil poslanico, izpričuje težnjo, da bi dali vsej tej zadevi značaj grožnje,« je izjavil danes predsednik Burgiba v razgovoru z dopisnikom pariškega »France Soir«. »Nobena neodvisna dežela ne more privoliti v takšno poniževalno ravnanje in tuniška vlada je pravočasno opozorila Pariz, da general Buchalet ne bo sprejet.«

Predsednik Burgiba je danes opozoril francosko vlado na »hude posledice za mir, ki jih utegne imeti sedanja težnja k poslabšanju medsebojnih odnosov.« Če se bo kriza nadaljevala, bo Tunizija prisiljena, da se obrne na OZN in zaprosi, naj pridejo na mejo med Tunizijo in Alžirijo mednarodne vojaške sile.

Kriza v francosko-tuniških odnosih je nastala, ko so alžirski uporniki pred dobrim tednom nedaleč od alžirsko-tuniške meje ujeli štiri francoske vojake, ki so jih po francoskih trditvah s podporo tuniške obmejne nacionalne garde odpeljali v Tunizijo. Tuniška vlada je te trditve zanikala. Mednarodni Rdeči križ je navezal stike z uporniškim poveljstvom in ugotovil, da francoske trditve ne držijo in da je v Alžiriji razen omenjenih štirih francoskih vojakov še okrog 300 francoskih ujetnikov, ki jih je

alžirska osvobodilna vojska. Glasilo vodilne tuniške stranke Neodestur »Al Samal« zahteva, naj se iz Tunizije, kjer so zdad štiri francoske divizije in več letalskih oporišč, takoj umaknejo vse francoske čete. V zvezi z izjalovljeno francosko misijo časniki obsojajo ravnanje pariške vlade in pravi: »Nobena odgovorna vlada ne more biti dobrohotna nasproti drugi vladi, če ta ni izpolnila prevzetih obveznosti glede umika čet iz Tunizije.«

Zunanje-politični problemi na bližnjem zasedanju grške skupščine

Atene, 18. jan. (Tanjug). Zunanje-politična debata v grški skupščini, ki je bila zaradi bolezni nekaterih članov vlade in voditeljev strank preložena, se bo začela v ponedeljek ali torek. Vlada in nekateri opozicijske stranke so se sporazumele, da bodo v razpravi razen zunanjega ministra Averofa, ki bo govoril o pariškem sestanku atlantskih dežel in o ciprskem vprašanju, govorili samo še voditelji strank, tako da bo razprava o teh vprašanjih trajala en dan ali kvečjemu dva dni. Sporazum kaže, da večji del opozicije sprejema vladno politiko o teh dveh najvažnejših zunanje-političnih vprašanjih in da zato noče, da bi se v skupščini začela o njih širša razprava s političnimi strankami, ki nasprotujejo ustanavljanju raketnih oporišč v deželi. Kar se tiče oporišč, sta se postavili na pozitivno stališče Liberalna stranka in stranka Epek, ki imata skupaj okrog 90 izmed skupno 140 opozicijskih mest v skupščini.

ložaju ne bodo mogle vplivati na spremembo vladne politike, ker razpolagajo le s 40 mesti v skupščini. Tudi kar se tiče ciprskega vprašanja, ni pričakovati hujskih napadov na vladno politiko. V razpravi o tem vprašanju se javno mnenje in politični krogi malo bolj zanimata le za stališče vlade in opozicije do nedavnega pokusa Etnarha Makariosa, da bi na lastno pest odpotoval v Turčijo, kjer se je hotel razgovarjati s predstavniki vlade o odnosih med Grki in Turki na Cipru. Ne vlada ne opozicija doslej nista povsem obrazložili svojega stališča do tega Makariosovega dejanja.

Vsemirski načrti SZ

Rim, 18. jan. (Reuter). Glasilo KP Italije »Unita« objavlja v današnji številki razgovor s svojega moskovskega dopisnika s sovjetskimi znanstvenikom prof. Klebševičem. Profesor je dopisniku izjavil, da bodo v Sovjetski zvezi, preden bo poletel v vesoljstvo človek, izstrelili veliko število umetnih satelitov. Rekel je tudi, da bodo v SZ prihodnje leto predvidoma izstrelili raketo na Mesec in da bo po letu 1960 bržčas moč zanesljivo ugotoviti, ali je na Mesecu, Marsu ali na Veneri življenje.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA

REAKTOR ZA JAPONSKO
London, 18. jan. (AP). V London je danes prispela japonska delegacija, ki se bo dogovorila o nakupu atomske reaktorja tipa »Coldred Hall«. Razgovori o tem so se bili že začeli, japonska delegacija pa je prispela v London z nalogo, da sklene dokončni sporazum.

EGIPT

MISIJA MEDNARODNE BANKE
Kairo, 18. jan. (Reuter). V sredo bo prispela v Kairo misija Mednarodne banke, ki bo imela z egiptovskimi predstavniki razgovore o odškodnini delničarjem bivše Suedske družbe.

SOVJETSKA ZVEZA

SOVJETSKO-KITAJSKI SPORAZUM
Moskva, 18. jan. (TASS). V Moskvi je bil danes podpisan sovjetsko-kitajski sporazum o skupnih raziskovanjih na področju znanosti in tehnike. Kakor je predvideno v sporazumu, bo Sovjetska zveza pomagala Kitajski pri teh raziskovanjih.

KAMBODŽA

SIROKY V KAMBODŽI
Hanoj, 18. jan. (TASS). Češkoslovaški ministri predsednik Siroky, ki se mudi na uradnem obisku v Kambodži, se je večeraj s predsednikom kambodške vlade Penom Nouthom razgovarjal o ekonomskih in kulturnih odnosih med obema deželama. Češkoslovaško vladno delegacijo je večeraj sprejel tudi kambodški kralj Norodom Suramarit.

PISMO IZ POLJSKE

USPEHI IN SKRBI

v hišah, tramvajih ali kavarnah, da sta tonin Kenar, je združil narodno sodobna zakon in oblast doslej preveč obzirna, drugi, 80-letni Andrej Bednař, pa je dosegel, da les zajaka in zapoje, kakor se s temi obteženji. Sleherni zaostritev boja proti njim je okrepila pozicije oblasti in je o njegovem delu slikovito izrazil neki političnih organizacij. To je enodušno ugledni poljski književnik. Ti dve srečanja morda ne bi bili zanimivi, da ne kritična v sebi nečesa, kar je zelo značilno za sodobno Poljsko. Na širnem trgu sredi Krakova so mi pokazali tradicionalno razstavo v narodnem slogu. Koliko pestrih barv in neobičajnih oblik, koliko miniaturnih umetnin arhitekture, skladnosti, zlata in škrlata s temi značilnostmi oblikami, ki jih je duh ljudstva izbral, umetnik pa ustvaril. In kako se vse to dopolnjuje in povezuje!

Ing. Wojtech Fialowski je eden izmed konservatorjev in restavradorjev, kakršnih ima Poljska mnogo; eden izmed tistih, ki obujajo slavo Poljske. Našli smo ga v Wilanovu, nekdanjem dvorcu Jana Sobieskega, tistega nedinastičnega kralja Poljske, ki je z njegovim imenom povezana katastrofa Turkov pred Dunajem. Fialowski vneto in s temeljitim strokovnim znanjem obnavlja enega najlepših spomenikov Poljske, vso tisto lepoto gotike in baroka, ki je tu tako posrečeno združena.

Piloti zloglasne »Luftwaffe«, nacistični sejalci smrti iz jeklenih ptic s črnim križem, so tu počivali in se pripravljali na nove zločine, mi je pripovedoval mlad Poljak. Zdad je treba vse to očistiti in obnoviti, ohraniti bodočim rodomom še en dokument stare slave in veličine Poljske.

Obnovljena mestna hiša v Poznańu

Poljaki so zelo navdušeni za gledališče, koncerte in kino, kar priča o njihovi visoki kulturni ravni, o njihovih kulturnih potrebah. Dobiti vstopnico je zelo težko. Poljaki pa trenutno niso zadovoljni ne z umetniško kakovostjo ne z idejno ravnijo tistega, kar uprizarjajo poljska gledališča. Niso bili redki primeri, da so mi posamezniki svetovali, naj ne berem poročil o zelo živahnem kulturnem življenju in umetniškem ustvarjanju na Poljskem, češ da letošnja sezona razen »limonad« ni prinesla nič. Samo za klasike so Poljaki navdušeni brez pridržka.

Čisto na jugu Poljske, ob vzhodni Tater sem srečal dva zanimiva človeka: Prvi je akademski kipar, ki je omejil svoje likovno ustvarjanje na upodabljanje kmetov, drugi je slikar, ki se je povzpел v umetniško sezono razen »limonad« ni prinesla nič. Samo za klasike so Poljaki navdušeni brez pridržka.

vami neguje in čuva ta dežela svoje svetle tradicije, kako vneto gradi na njih svoj prihodnost. N. K.

RAZGOVOR S SIRSKIM ZUNANJIM MINISTROM BITARJEM

Z vsemi in proti nikomur

Afriška in azijska »Liberty, Independence, Peace« — Med Egiptom in Sirijo začetek arabske federacije — Politika aktivne koeksistence od Jadrana do Levanta in še čez

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPIŠNIKA)

Damask, januarja
Čprav sta po azijsko-afriški konferenci solidarnosti v Kairu minila že dva tedna, se večina delegatov še zmeraj ni poslovila od arabskih prestolnic. Prav te dni se je večja skupina z Daljnega vzhoda zglasila v Damasku. To je bil njen zadnji stik z arabskim svetom. Ob koncu njenega obiska je priredil zunanji minister Salah Bitar v razkošnem hotelu »New Omayad« sprejem, ki sem se ga udeležil tudi jaz kot dopisnik.

Med pisano množico gostov in domačinov, ki je tako slikovito simbolizirala vso raznolikost področja Azije, sem takoj pri vodu uzrl gostitelja Bitarja. Spomnil sem se ga še iz Ljubljane, ko je bil lani poletni pri nas. Ker sem imel že drugi dogovorjeni razgovor z njim, niso bile potrebne nobene osebne uvodne besede.

— Kakšni so, gospod minister, po vašem mnenju sadovi konference azijsko-afriških dežel v Kairu?

— Pozitivni, je kratko odgovoril. — Konferenca v Kairu — je čez hip nadaljeval minister, ki je spotoma pozdravljaj prihajajoče goste — je poživila bandunski duh, vplivala pa bo tudi na sam razvoj mednarodnih dogodkov. Kairska konferenca je ponovno manifestirala solidarnost afriških in azijskih dežel.

— Da, — sem pritrnil in se spomnil na sliko iz Aleksandrije, ki je kazala, kako si afriški in azijski narodi podajajo roke, in na kateri so bila gesla Liberty, Independence, Peace (svoboda, neodvisnost, mir) tako močno udarjena, da si jih lahko videl prav od daleč.

— Katere pa so bistvene značilnosti in kakšne so perspektive egiptovsko-sirijske federacije — sem krenil na drugo področje in stopil za ministrom, ki se je medtem oddaljil za dva, tri korake ter še vedno pozdravljaj prihajajoče goste.

— Ta federacija je dostopna vsem — je pomenljivo odgovoril. — Arabci smo ena nacija s skupno tradicijo, a različno zgodovino.

— Brez slehernega ovinka je g. Bitar takoj jasno in odločno postavil:

— Odpor proti neposrednemu in koordiniranemu pritisku Izraela in Turčije, ki je imel vse »odlike« agresije. Posledica tega odpora bodo te, da bodo morale zahodne države spremeniti svoj odnos do Sirije in ostalih arabskih dežel. A ne samo to, opustiti bodo morale svoje imperialistične metode in se prilagoditi novim težnjam v arabskem svetu. V tem je bil največji lanski prispevek Sirije za ohranitev miru.

— Kakšne so perspektive sodelovanja med Jugoslavijo in Sirijo — sem postavil zadnje vprašanje ministru, ki je medtem stisnil roko vsaj petdesetim gostom.

— Mnogo, mnogo skupnega imamo — je takoj dejal s poudarkom — enaka politična načela branimo in enake mednarodnopolitične principe. Poglejte — mi je tekla beseda v gladki francosčini — mi smo proti blokom. Mi smo za aktivno koeksistenco in za pozitivno nevtralnost. Mi smo za sodelovanje z vsemi, ki so za nas. Naše načelo je: z vsemi in proti nikomur.

Salah Bitar

— To je la politique de la non alignment — sem pristavil.

— Da, tako je — je pritrnil. — Razvijati moramo medsebojne stike in tu se nam odpira široko področje. Razvijati moramo še bolj naše trgovinske stike, izmenjavati strokovnjake. Da, kdo bi naštel vse možnosti!

— In kdaj, gospod minister, boste spet prišli na obisk k nam, v Jugoslavijo, — sem pol zares pol v šal vprašal prijaznega gostitelja, ki je ves čas najinega razgovora ostal v živem stiku tudi z vso dvorano.

— Ne vem, res ne vem — je kratko zaključil.

Res, nemara to ni odvisno le od njega.

— To je la politique de la non alignment — sem pristavil.

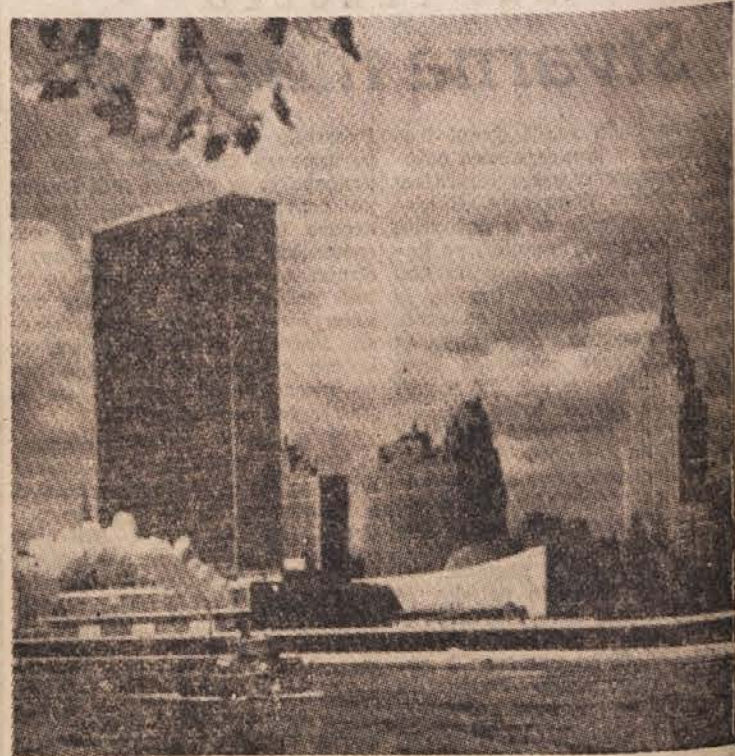
— Da, tako je — je pritrnil. — Razvijati moramo medsebojne stike in tu se nam odpira široko področje. Razvijati moramo še bolj naše trgovinske stike, izmenjavati strokovnjake. Da, kdo bi naštel vse možnosti!

— In kdaj, gospod minister, boste spet prišli na obisk k nam, v Jugoslavijo, — sem pol zares pol v šal vprašal prijaznega gostitelja, ki je ves čas najinega razgovora ostal v živem stiku tudi z vso dvorano.

— Ne vem, res ne vem — je kratko zaključil.

Res, nemara to ni odvisno le od njega.

Miran Ogrin

Palača OZN v New Yorku

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV LETA 1957

PLODNA BILANCA

Tudi v minulem letu je bilo delovanje te pomembne mednarodne organizacije obsežno in plodno. Vse premalo se svet zaveda pomena Zdrženih narodov kot ednega mednarodnega foruma, ki v povojnih političnih razmerah vztrajno dela za ohranitev in utrditev svetovnega miru in tako ali drugače posreduje v primerih, ko gre za njegovo ogrožanje. Iz obširnega delovanja OZN v letu 1957 na vseh področjih, kamor sega njegova pristojnost, povzemamo kratko nekaj zanimivih podatkov.

Varnostni svet

V lanskem, dvanajstem letu svojega obstoja, je imel Varnostni svet 49 sešankov, izmed teh 28 posvečenih proučevanju kašmirskega vprašanja. Na šestih sešankih je obravnaval palestinsko vprašanje, na štirih vprašanje Sueskega prekopa, na štirih sprejem novih članov v ZN, na ostalih pa manj važna vprašanja. Lani so bile zastopane v Varnostnem svetu razen stalnih članov še Avstralija, Filipini, Kolumbija, Kuba, Irak in Švedska kot nestalni člani. Namesto Avstralije, Filipinov in Kube so prišli s 1. januarjem 1958 v VS predstavniki Japonske, Kanade in Paname.

Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo

Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) je položila lani temelje za razširitev svojih bodočih dejavnosti. Njen lanski proračun je znašal 17 milijonov dolarjev. Med drugim je ustanovila lani oddelak za jedrsko energijo, da bi lahko ustregla proučevanju včlanjenih dežel glede pomoči in nasvetov o uporabi jedrske energije v kmetijstvu. Med mnogimi njenimi važnimi sestanki v minulem letu je bila tudi prva mednarodna konferenca o ribarjenju v Hamburgu. FAO je poslala lani v 60 dežel 500 strokovnjakov. Lani je sprejela med članke Gano in Malajo ter Poljsko; zdaj ima 77 članov.

UNESCO

Organizacija ZN za prosveto, znanost in kulturo (UNESCO) zajema kakih 700 milijonov ljudi. Tudi lani je posvečala vso pozornost osnovni izobrazbi. Denarno je pomagala 30 središčem za osnovno izobrazbo. V prihodnjih letih hoče doseči svoj cilj, da bo vsak otrok šolske starosti v Latinski Ameriki obiskoval osnovno šolo. Lani v desetih latinsko-ameriških deželah ni hodilo v šolo do 70 % otrok. Na njeno pobudo se je lani sestalo v Parizu nad 1000 znanstvenikov iz 49 dežel, da bi izmenjali izkušnje in mnenja o uporabi radioaktivnih izotopov. To je bila največja konferenca, kar jih je kdaj sklicala ta organizacija. Lani je poslala v 52 dežel 230 strokovnjakov.

Svetovna zdravstvena organizacija je žela lani v boju proti malariji nove uspehe. Epidemija azijske gripe je lani opozorila na koristnost omrežja središč za boj proti tej bolezni. V sodelovanju z ameriško komisijo za jedrsko energijo in belgijsko vlado je ta organizacija lani organizirala v Molu v Belgiji mednarodni seminar, na katerem so obravnavali probleme zdravja v zvezi z razvojem jedrske energije.

Agencija za jedrsko energijo

Lani v oktobru je bila na Dunaju prva splošna konferenca Agencije za jedrsko energijo. Na njej so sklenili, da bo sedež agencije Dunaj. Sprejeli so več važnih sklepov. Njen proračun znaša 4 milijone dolarjev. Agencija upravlja odbor guvernerjev, ki šteje 23 članov. Pred ali med konferenco je prišlo mnogo obljub o pomoči tej agenciji. Gre za dobrih 5 ton urana 235 in 200 ton naravnega urana, kar zadostuje za zgraditev 20 atomskih reaktorjev. Vrednost teh snovi znaša nad 100 milijonov dolarjev. V mednarodni agenciji za jedrsko energijo je bilo lani včlanjenih 60 dežel.

MC CARTHYJEVSKE METODE NA OKINAWI

NEVARNO POSPLOŠEVANJE

Veto proti levičarskemu županu

»Ce lahko postane ameriški program proizvodnje raketnih izstrelkov glavno vprašanje na občinskih volitvah v Nabe, je postal svet res majhen. Toda dejstvo, da je to lahko postalo vprašanje, je tudi znamenje, da nekaj ni v redu.«

Tako je pisal »New York Times« 11. januarja, dva dni pred volitvami župana v Nabe, glavnem mestu ekvotične Okinawe. Dan po volitvah, na katerih je zmagal levičar Saiši Kaneši, pa je drugi newyorški časnik »New York Daily Mirror«, zaskrbljeno pozival:

»Vlada ZDA naj v celoti prevzame upravo na Okinawi in pove Japoncem, da na otoku ne bomo več trpeli komunistov in da bomo volne obesili na kandelabre, kar je običaj v tem delu sveta, odkar so tam postavili kandelabre.«

Okinawa, ta idilični otok pacifiškega otočja Riu-Kiu, je že precej dolgo kamen spotike v stikih med ZDA in Japonsko. Te občinske volitve in dogodki tik pred njimi so še bolj skalili stike med obema deželama in dali povod za medsebojne dokaj »neidilne« članke v tisku. Geneza sedanjega »primera« Okinawe in otočja, kamor sodi, je v tretjem členu mirovne pogodbe z Japonsko, podpisane 7. septembra 1951 v San Franciscu. Ta člen predvideva, da morajo ZDA »uresničevati vse in vsakršna pooblastila administracije, zakonodaje in jurisdikcije nad ozemljem in prebivalci tega otoka, včevšnji njihove teritorialne vode«, dokler ne bo izražena želja, da pridejo pod skrbništvo ZN s tem, da bi bile ZDA na njih »izključno upravna oblast«.

Medtem pa je postala Okinawa sredi poti med Japonsko in Formozo ter blizu Kitajske največje ameriške utrdbe na Pacifiku. Vojaški in strateški pomen, ki mu ga prisojata ameriška vlada, najbolj osvetljuje dejstvo, da so Američani samo lani investirali v zgraditev vojaških naprav na tem otoku nad pol milijarde dolarjev. Zadnja leta pa so prinesla tudi velike politične spremembe v tem delu sveta. Japonska je postala kot premagani napadalec enakopravna članica mednarodne skupnosti in Zdrženih narodov. V deželi je bilo slišati odločne zahteve po odstranitvi posledic okupacijskega statusa, po zmanjšanju števil ameriških čet in oporišč na japonskem ozemlju, zlasti pa zahtevo po odstranitvi »nenormalnega« mednarodnega položaja otočja Riu Kiu. V želji, da bi se zboljšali stiki s Tokiom, so Američani nedavno izjavili, da menijo, da je treba vse te otoke spet podrediti japonski jurisdikciji, toda šele ko ne bo več nevarnosti vojne na Daljnem Vzhodu, kjer je po njihovem mnenju mir še zmerom močno ogrožen.

Medtem pa so nastale razpoke v stikih med ameriški oblastmi in prebivalstvom Okinawe. Prebivalstvo tega otoka zahteva, da se pridruži Japonski kot matični deželi, še prej pa naj bi dobilo krajevno samoupravo. Američani naj bi takoj nehali kupovati zemljišča na Okinawi. Ameriške vojaške oblasti pa o teh zahtevah niso hotele nič slišati. »New York Herald Tribune« je ondan pisal: »Tisto, kar naj bi bila politika omalovaževanja potreb in težnj prebivalstva Okinawe v šestih do osemih letih, se je zdaj pokazalo kot zgrešeno, čeprav so se okupacijske oblasti zadnji dve leti bolj zanimale za želje prebivalstva.«

To »večje zanimanje« se je nanašalo največ na dovoljenje, da je smelo prebivalstvo izvoliti prvega župana glavnega mesta Nabe. Bilo je decembra 1956. Predvolilna kampanja se je res sukala okrog omenjenih treh zahtev prebivalstva. Na volitvah je zmagal predsednik Narodne stranke Kameiči Senaga, ki so ga ameriške oblasti zaradi istovetnosti njegovih gledišč z zahtevami prebivalstva označile kot nezaželen »komunistični« element. Lani novembra je izdal visoki ameriški komisar za Riu-Kiu odlok, s katerim je bil Senaga odstranjen s položaja župana Nabe. Ta ukrep je sprožil veliko nezadovoljstvo ne samo na Okinawi, marveč tudi v japonski javnosti.

Razpisali so nove volitve za 13. januar 1958, katerih pomen je daleč presegal krajevne občinske koristi. Boj, ki se je bil med neodvisnim levičarjem Saišijem Kanešijem in Američanom naklonjenim Tacuojem Tiarojem, je bil pravzaprav repriza prejšnjih volitev. In spet je zmagal levičar.

Kako se bodo razvijali odslej

Kako se bodo razvijali odslej

Kako se bodo razvijali odslej

Kako se bodo razvijali odslej

Kako se bodo razvijali odslej

PISMO Z DUNAJA

RAABOV TRIKOT

Vatikan — Moskva — Washington

Avstrija in jedrska demilitarizacija Evrope — Dunaj računa na moskovski odpis polovice sedanjih petrolejskih dobav — Neprijetno počutje v dunajski ÖVP

političnega pomena. Novoletne kanclerjeve izjave, da naj države sedejo za zeleno mizo in skušajo z neposrednimi razgovori najti iz-

Leopold Figl

šče, so močno okrepile nevtralnostni položaj Avstrije v sedanjem mednarodnem političnem dogajanju. K temu je pripomogla tudi Bulganiнова pobuda, naj bi k razgovorom »na najvišji ravni« pritegnili še izvenblokovske in nevtralne države, med njimi tudi Avstrijo. Sklepati je, da bodo inž. Raab, dr. Pittermann, inž. Figl in dr. Kreisky (v Moskvo potuje namreč običajna proporcna garnitura) govorili o stališču Avstrije med obema blokoma, in po vsej verjetnosti se bodo v neki obliki tudi izrekli za načrt Rapackega v jedrsko demilitarizirani Srednji Evropi.

Težišče tega potovanja pa bo vendarle gospodarskega značaja. Ze ob lanskem Mikojanovem obisku so Avstrijci skušali doseči zmanjšanje svojih »reparacijskih obveznosti, zdaj pa je videti, da imajo sploh mubno upov, da bo Moskva še ugodneje obravnavala to vprašanje. Po eni strani je Avstrija zvesto izpolnjevala obveznosti iz državne pogodbe, in sicer kar tiče njen nevtralnosti položaj in kar tiče reparacije, po drugi strani pa so se v zadnjih letih krepko razvili normalni gospodarski stiki med obema državama. K temu je treba še pristeti najnovejše ugotovitve geolo-

gov, da so ležišča avstrijske nafte za 35 % skromnejša, kot so prvotno menili, in da so bile torej reparacijske kvote leta 1955 izračunane na podlagi nerealnih podatkov. V avstrijskih gospodarskih krogih resno upajo, da bodo v Moskvi pripravljeni privoliti nemara celo v polovico dosedanjih reparacij, torej za pol milijona ton nafte. Kaj konkretnega se pa iz razumljivih razlogov seveda ni moč zvedeti iz pisarne zveznega kanclerja.

Da to intenzivnejše gibanje na Ballhausplatzu močno zanima zahodne kroge, je jasno. V zadnjih dneh si veleposlaniki zahodnih velesil kar podajajo kljuko v kanclerjevem kabinetu. Kmalu po razgovorih s sovjetskim veleposlanikom Lapinom sta prišla k Raabu na daljši razgovor tudi veleposlanika ZDA in Velike Britanije Matthews in Wallinger. Na teh sestankih je bilo govora predvsem o stališču avstrijske vlade do Bulganirove poslanice in sedanji medblokovski napetosti. (Raabovo glasilo »Österreichische Neue Tageszeitung« formulira to takole: »Informirani krogi so mnenja, da nikakor ni izključeno, da sta se Raab in Matthews dotaknila tudi vsebine Bulganirove poslanice...«) Trko je postala ena

izmed Raabovih nalog ob obisku v Washingtonu (v ZDA bo odletel direktno iz Moskve) ta, da obvesti zaskrbljenega Eisenhowerja in Dullesa o svojih razgovorih s sovjetskimi voditelji in jima pojasni, kako daleč so se državniiki nevtralne Avstrije že ogreli za jedrsko demilitarizacijo Srednje Evrope. Seveda pa bo na tem obisku šlo tudi za povečanje ameriških investicij v avstrijskem gospodarstvu.

Sicer pa v zadnjih dneh najbolj razburja avstrijsko javnost kongres dunajske organizacije ÖVP, ki so ga krstili za »kongres neprijetnega počutja«. Poročali smo že, da so pred dvema mesecema odkrili korupcijsko afero v vodilnih krogih stranke. Vodja dunajske organizacije ÖVP Polcar je sprejemal visoke provizije za posredovanje kupčij med firmo »Transfines« in tistimi ustanovami, ki skrbje za plačevanje reparacij Sovjetski zvezi. Te provizije so šle v blagajno stranke. Časno razsodišče ÖVP mu je izreklo ukor in moral je odložiti vse svoje funkcije. Razburjenje v obeh taborih pa se je še bolj razvnelo, ko so na kongresu stranke 10. januarja Polcarja ponovno izvolili za predsednika. Nedvomno je vodstvo stranke precej pritisnilo na članstvo, ker se je 95 % navzočih ljudi izreklo ponovno za Polcarja. Polcar je izreklo znan kot eden izmed najbolj gorečih bojnikov in nasprotnikov SPÖ in tako bi bilo »večje zlo«, če bi ga žrtvovali za »moralno neoporečnost« stranke. Seveda pa imajo zdaj socialisti v rokah sijajno orožje za nadaljnjo ofenzivo proti desnici.

Slavko Fras

Utripi v skupščinskem poslopiju

Pogovor o delu nekaterih odborov
Ljudske skupščine LR Slovenije

Dr. MIHA POTOČNIK, tajnik Ljudske skupščine LR Slovenije

Opravljeno je izredno obsežno in pomembno delo

V tretjem sklicu Ljudske skupščine LRS je imel Republiški zbor 26 sej, Zbor proizvajalcev eno manj, skupnih sej je bilo tudi 26. Udeležba poslancev na sejah je bila vedno skoraj polnoštevilna in sklepčnost sej sploh nikoli ni bila vprašanje, — tako da poslansko disciplino in vrnemo zares lahko samo pohvalimo.

Ljudska skupščina je v teh preteklih štirih letih obravnavala 86 zakonskih predlogov, obravnavala in sprejela je razen tega tudi 44 odlokov, 42 sklepov, eno resolucijo, eno priporočilo in svoje poslovniške. Stenografski zapiski o teh sejah obsegajo deset knjig s približno 3500 tiskanimi stranmi.

Ljudska skupščina LRS je obravnavala mnoge važne in družbeni razvoj v naši Ljudski republiki izredno pomembne za-

kone. Po mojem mnenju in sodbi so med najvažnejšimi zakoni tisti o izgradnji in izpopolnitvi komunalnega sistema ter o ureditvi občin in okrajev in o njihovih pristojnostih. Tu je bil brez dvoma dosežen skokovit napredek, ki so ga obravnavali številni zakonski predlogi, razen tega pa tudi okrajni statuti, ki jih je naša Ljudska skupščina potrdila — in občinski statuti, ki jim bo prav v bližnjih dneh dala svojo pritrjevanje naša skupščinska komisija za statute, ki s tem tudi zaključuje svoje delo.

Na gospodarskem področju so bili razen vsakoletnih planov in proračunov sprejeti mnogi važni republiški zakoni, tako n. pr. zakoni o raznih skladih ter zakoni, ki posegajo na področje kmetijstva. Skupščina je brez dvoma opravila — tudi če stvar

motrimo z vsedravnega jugoslovanskega stališča — pomembno pionirsko delo na področju izgradnje in organizacije naše zdravstvene službe. Vsi zakoni s tega področja so izgradili in vpejali dosledno načelo družbenega upravljanja v naši zdravstveni službi. Podobno je bilo delovanje naše Ljudske skupščine na področju šolstva, prosvete in kulture. Tudi tu se je z vso silo in pomembnostjo v tej mandatni dobi uveljavilo in zgradilo družbeno upravljanje.

Glavno in najbolj razgibano delo Ljudske skupščine LRS se je pravzaprav odvijalo v skupščinskih odborih. Delo v odborih je predvsem tisto, zaradi česar z vso pravico trdim, da Ljudska skupščina zaseda in dela nepretrgoma vso dobo njenega sklica, permanentno. Znano je, da je imel naš Republiški zbor 8, naš Zbor proizvajalcev pa 7 stalnih odborov, medtem ko je imela Ljudska skupščina kot skupnost obeh zborov dva stalna odbora in dve stalni komisiji. Domalega vsak poslanec je bil član vsaj enega, če ne celo dveh odborov oziroma komisij. Odbori in komisije so imeli seveda zelo številne, pestre in vsebinsko bogate seje. Lahko rečemo, da je bilo težišče skupščinskih obravnav in reševanj prav v odborih. To delo si vsaj približno lahko predstavljate, če vam povem, da stenografski zapiski s teh sej obsegajo nič manj kot okroglo 10.700 na stroj pisanih strani, pa še vseh sej niti stenografirali nismo.

Razen — da tako rečem — "normalnega dela" odborov in komisij so bile formirane še posebne posamezne komisije za proučitev nekaterih perečih vprašanj. Izven čisto zakonodajnega dela so odbori in komisije obravnavali še druga važna vprašanja.

Manj so se poslanci posluževali možnosti, ki jim jih dajejo zakoni in poslovniški, da namreč stavlajo vprašanja in interpelacije, da bi se pri odboru formirale komisije, ki bi občasno pripravljale gradivo o določenih perečih problemih s terena.

stavljenih le 17 raznih vprašanj in interpelacij, kar brez dvoma ni preveč. V tem pogledu so bili poslanci Zbora proizvajalcev bolj aktivni kot člani Republiškega zbora. Prav tako sta tudi samo dva zakonska predloga prišla iz vrst poslancev, vse druge je predlagal Izvršni svet. Tu bi poslanci v prihodnje vsekakor svojo aktivnost in pobude lahko še priložno razvili in povečali. To kajpak primerno velja tudi za udeležbo v skupščinskih razpravah, zlasti na plenarnih sejah.

To seveda še zdaleč ni vse in niti ni mnogo o preteklem delu naše skupščine. Vendar pa že iz povedanega vidite, da je opravljeno delo izredno obsežno in pomembno, čeprav je bilo opravljeno brez običajnega hrupa in prepira, ki je značilen za buržoazne parlamente, zato pa z mnogo večjo resnostjo in odgovornostjo pred volivci in našo socialistično prihodnostjo. Vsekakor bo nova Ljudska skupščina lahko gradila na solidnih in trdnih, že doslej postavljenih temeljih.

Pogled v Skupščinsko dvorano

DUŠAN BOLE, odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora

Razširjena načela družbenega vodstva v prosveti, znanosti in kulturi

Odbor za prosveto in kulturo je v tem času (to je v mandatni dobi Ljudske skupščine LRS tretjega sklica) imel 21 sej, na njih je pretrčal okrog 40 predmetov, od tega 11 zakonskih predlogov ter 18 odlokov in sklepov, ki so spadali v njegovo območje. Razen tega pa še vsako leto tiste dele proračuna, ki se tičejo prosvete in kulture.

V vsem tem obsežnem gradivu zavzemajo najvažnejši in največji del predpisi, ki urejajo, razširjajo ali dopolnjujejo sistem družbenega upravljanja na področju kulture in prosvete. Potem ko sta izšla le splošni zakon o vodstvu šol in zakon o univerzah, je ostalo vprašanje razširitve načel družbenega vodstva v prosveti, znanosti in kulturi še vedno odprto za razmeroma številne ustanove s tako dejavnostjo, kjer ni bilo do-

tlej niti splošnih niti posebnih predpisov (tako n. pr. za muzeje, knjižnice, film, arhive, umetniške akademije, gledališča itd.). Vse te stvari je bilo treba urediti najprej začasno z odloki, potem pa — postopno — s posebnimi predpisi za posamezne vrste ustanov in v skladu z veznimi zakoni. To delo pa — seveda — še ni zaključeno in je končno samo en sektor dejanskega ogromnega dela, ki ga je opravila Ljudska skupščina pri urejanju pravne podlage našega socialističnega samoupravljanja.

Razen te osnovne naloge moramo vsekakor omeniti tudi ustanovitve nekaterih višjih šol za vzgojo srednjega in visokšolskega kadra, kakor sta višja gospodinjstva šola in višja šola za socialne delavce, ter spremembe in dopolnitve predpisov glede načel, po katerih se nagrajujejo znanstveniki in umetniki iz Prešernovega sklada in sklada Borisa Kidriča. Med najvažnejšimi zakoni pa so nedvomno zakon o poklicnih gledališčih, zakon o znanstvenih zavodih in zakon o univerzi. Zlasti zakoni o naši najvišji učno-znanstveni ustanovi — univerzi — postavljajo pred družbene in druge upravne organe na univerzi obsežno in odgovorno nalogo. Pripravi je treba predloge univerzitetnega in fakultetnih statutov, ki jih po zakonskih določilih potrjuje Ljudska skupščina — pri čemer se je treba resno poglobiti zlasti v vprašanje študijskih načrtov in programov posameznih fakultet. Zakon namreč zahteva, da se študij na univerzi uredi čim bolj smotno in racionalno ter praviloma ne bi smel trajati več kot štiri leta (z izjemo medicinske fakultete) — da bi tako naša skupnost hitreje

dobivala visokokvalificirane kadre. No — o teh vprašanjih bo kmalu razpravljala Ljudska skupščina naslednjega sklica.

MIRA SVETINA, odbor za zdravstvo Republiškega zbora

Razvoj naše zdravstvene službe

Osnovna naloga odbora je bila razpravljati o zakonih, ki jih je predložil Izvršni svet. S temi zakoni se je nadalje dopolnjevala zdravstvena služba naše republike n. pr. babiška služba, zbozdravstvena in lekarniška, ter so bile ustanovljene nekatere višje zdravstvene šole. Najpomembnejši pa so bili zakoni o zdravstvenih domovih in zdravstvenih postajah, o obratnih ambulanzah, o bolnišnicah in o zasebni zdravstveni praksi, ker se s tem ustvarjajo pogoji, da se v naštetih zavodih usmerja medicina v sodobno preventivno smer. K temu v veliki meri pripomore tudi sestrška patronažna služba, ki vedno bolj usmerja svojo pozornost tako na delovne pogoje in delovno mesto človeka kakor tudi na njegovo življenjske razmere doma in v družini.

S področja socialnega varstva sta bila najvažnejša zakona o socialnih zavodih in o šoli za socialne delavce.

Odbor oziroma njegovi člani so dajali pobude za širše razpravljanje o važnih socialnih in zdravstvenih vprašanjih; o zdravstvenem varstvu delavcev in uslužbencev, o zdravstvenih kadrih, to je o pomanjkanju srednjega medicinskega kadra, zbozdravstvenega kadra in dodelitvi splošnih zdravnikov, o družbenem upravljanju, o uveljavljanju že sprejetih zakonov, o investicijskih kreitvijo medicinske fakultete) — ditih in gradnjah, o kliničnih bolnišnicah in medicinski fakulteti.

MICA MARINKO, odbor za prošnje in pritožbe Republiškega zbora

Prošnje in pritožbe

Ob decentralizaciji in prenosu večjih pristojnosti na okraje in občine se je pokazalo, da občine same rešujejo mnoge zadeve, zaradi katerih so se prej državljani zatekali po pomoč, rešitev in tolaženje na centralne organe. Na naš odbor prihaja zdaj že mnogo več neupravičenih kot upravičenih pritožb.

Največ pritožb je bilo glede pokojnin. V starem pokojninskem zakonu so bile večje pomanjkljivosti, pravzaprav je družbeni razvoj prerasel nekatera določila zakona, kar je povzročilo številne upravičene pritožbe. Ta preživela določila v zakonu so najbolj občutili ljudje, ki so bili kakorkoli prizadeti in so se obračali na naš odbor. Računamo, da bo z novim pokojninskim zakonom takih pritožb manj.

Veliko prošelj in pritožb je bilo glede stanovanj, ki jih pa naš odbor ni mogel reševati. Stanovanjski problem je tak, da nas bo še dolgo žulil, ker je tu vprašanje angažiranja večjih družbenih sredstev. Pri tem pride ob poddeljevanju stanovanj, razumljivo, do krivic. Naš stanovanjski zakon je pomanjkljiv v tem, da dopušča nesorazmerno razdelitev razpoložljivega stanovanjskega fonda,

kar kruto izkoriščajo nekateri lastniki večjih stanovanj in določajo podnajemnikom oduške najemnine. V mnogih primerih so pednajemniki celo povsem odvisni od takih najemnikov. To vprašanje je seveda najbolj pereče v večjih mestih.

Glede na to, da imajo tudi Izvršni svet, okrajni ljudski odbori in nekatere večje občine svoj odbor za prošnje in pritožbe, prihajajo na naš odbor le prošnje in pritožbe, ki so šle preko vseh teh instanc in so večji del neupravičene. V večini primerov gre za zaplembe, za primere po zakonu o agrarni reformi, po zakonu o odpravi viničarskih razmerij in podobno. Je pa tudi nekaj takih stvari, ki niso bile rešene zaradi neekspeditivnosti, birokratizma ali okostelosti nekaterih nižjih organov.

Take zadeve so pristojni organi hitreje rešili po posredovanju našega odbora. Mnogi državljani so se našemu odboru za učinkovito posredovanje pisмено zahvalili. Več je pritožb zaradi neekspeditivnosti in včasih tudi nesposobnosti posameznikov v upravnih organih kot pa zaradi krivice zakona.

ZVONE LABURA, odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev

Za vsklajen razvoj na vseh gospodarskih področjih

Odbor je na 26 sejah obravnaval razna vprašanja s področja splošnega gospodarstva. Razprave so bile zanimive, konkretne ter značilne po težnji, da bi bil naš razvoj čim bolj vsklajen na vseh področjih gospodarstva.

Na svojih sejah je odbor razpravil o investicijah, o izkoriščenju kapacitet, o surovinah. Razen tega smo veliko razpravljali o delu in kooperaciji med podjetji, kakor tudi o strokovnih kadrih, potrebnih za industrijo, kmetijstvo, obrt itd.

Dosti je odbor tudi obravnaval nesorazmerja, ki so nastala z enostranskim razvojem industrije in delnim zanemarjanjem družbenega standarda. Pri tem je obravnavala probleme s področja nagrajevanja, delitve dohodka, o stanovanjskih in drugih problemih proračunov in komunalnih služb itd.

Odbor se je trudil, da je po svojih močeh aktivno posegal na vsa področja gospodarske dejavnosti ter analiziral in nakazoval probleme, ki so izbijali na dan v praksi. Tako je odbor sprejel številne predloge in priporočila za izpopolnitev družbenih planov itd.

Pri svojem delu pa se je odbor preveč enostransko orientiral tako, da je obravnaval predvsem probleme, ki so jih odboru predložili Izvršni svet in sekretariati, premalo pa je bilo iniciative, da bi si

BRANKO BABIČ, proračunski odbor Republiškega zbora

Čim koristneje uporabiti proračunska sredstva

Delo in razprava v proračunskem odboru Republiškega zbora sta izhajala iz postavljenih okvirov, ki jih je določal zvezni družbeni plan in proračun. Osnovna naloga našega odbora je bila v tem, kako v tem okviru določena sredstva čim koristneje uporabiti. Mislim, da so v tej osnovni nalogi člani odbora res pokazali veliko prizadevanja in obravnavali dejansko vsa vprašanja v zvezi s proračunom s splošnega interesa. Delo proračunskega odbora je v nekem smislu pomenilo tudi stalno kontrolo javnosti nad tem, kako se trošijo proračunska sredstva.

V skladu z našim splošnim družbenim razvojem je v odboru prevladovala stalna težnja proti povečevanju administrativnega aparata v republiških ustanovah. Posebno skrb smo posvetili zavodom s samostojnim finansiranjem, tako da smo te zavode neprestano usmerjali na samostojen gospodarski račun in da so se jim dotacije postopoma zmanjševale. Uspeh teh prizadevanj je v tem, da so se na primer letos mnogi ti zavodi osamosvojili in ne potrebujejo več sredstev iz proračuna. Dalje se je v skladu z našim splošnim razvojem in prenosom pristojnosti na nižje organe vrsta postavk prenesla na ljudske odbore. Ti lahko koristneje uporabijo tista sredstva, ki jih je prej imel republiški proračun, ker bolje poznajo situacijo (na primer glede šol, gledališč, stipendiranja itd.).

MIRKO ZLATNAR, odbor za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora

Učinkovito reševanje življenjskih problemov

Razen nalog, ki so v poslovniku Republiškega zbora določene kot delovno področje odbora za organizacijo oblasti in uprave, je odbor v preteklem razdobju obravnaval in spremljal uveljavljanje in utrjevanje komunalnega sistema. Predvsem po letu 1955 je odbor, več kot leto dni, proučeval na območju vseh okrajev in večine občin, v gospodarskih organizacijah in organih delavskega upravljanja oblike in probleme, ki jih poraja komunalni sistem. Istočasno je odbor proučeval tudi izkušnje iz dela organov družbenega in delavske-

in upravljanje v gozdarstvu. Na podlagi ugotovitev na področju gozdarstva pa je odbor predlagal ustreznejše upravljanje upravnih nalog na področju gozdarstva, kar je prišlo do izraza v uredbah, ki jih je nato sprejel Izvršni svet.

Kako intenzivno je bilo delo odbora na področju uveljavljanja komunalnega sistema, povedo že podatki, da je odbor proučeval to problematiko na območju vseh okrajev, 52 občin in imel razen tega posvetovanja z 38 delavskimi sveti in 44 organi na raznih področjih, kjer je vpeljalno družbeno upravljanje. Izšerna posvetovanja s temi organi so proučevali tudi izkušnje iz dela organov družbenega in delavske-

zveznih zakonov, pri čemer je zlasti treba poudariti zakon o pristojnosti okrajnih in občinskih ljudskih odborov.

Zadnji dve leti uveljavljanja in utrjevanja komunalnega sistema kažeta, da se je ta sistem utrdil, vendar pa poraja nove probleme, ki terjajo, da ta sistem kot živ organizem neprestano proučujemo in probleme, ki se pri tem porajajo, tudi rešujemo. Pomembnost komunalnega sistema se bo predvsem odražala v učinkovitem reševanju življenjskih problemov, ki jih morajo reševati ljudski odbori in organi delavskega ter družbenega upravljanja ob vedno večji udeležbi državljanov.

Vsekakor je ena izmed odborovih ugotovitev, da se je komunalni sistem organizacijsko in vsebinsko utrdil, stopnja razvosti tega sistema pa je različna na območju posameznega okreja ali občine oziroma podjetja in je odvisna od subjektivnih in objektivnih pogojev določenega kraja oziroma področja. Iz teh razlogov je odbor mnenja, da bo treba tudi v prihodnje spremljati razvoj komunalnega sistema.

Občinski ljudski odbori so v zadnjem času dobili nove važne pristojnosti, ki vsebinsko in pravno označujejo občino kot temeljno družbeno in politično skupnost prebivalcev. Dejstvo, da nekatere občine še nimajo ustreznega aparata, ki bi v mejah svoje pristojnosti izvrševal vse pristojnosti občine in urejal nesorazmerja v razpoložljivih materialnih sredstvih, terja, da postane pomoč vsem, zlasti pa takšnim občinam stalna oblika dela okrajnih in republiških organov.

Utrjevanje komunalnega sistema je tesno povezano z izgrajevanjem gospodarskega sistema; k povečanju produktivnosti dela, k izboljšanju življenjskega nivoja državljanov pa lahko mnogo prispeva skladno in učinkovito delo ljudskih odborov in njihovih organov ter organov delavskega in družbenega upravljanja v občini.

S seje odbora za organizacijo oblasti in uprave

ga upravljanja. Odbor je obravnaval vrsto vprašanj, jih podrobno proučil in predlagal v tej drezbi razne ukrepe. Tako je dal odbor iniciative, da se v sklopu skupščinskih odborov prouči delovanje bank, po svojih komisiji pa se je lotil proučevanja dela upravnih organov ljudskih odborov ter vprašanja njihove sistematizacije. Posebni pododbor tega odbora je proučeval organizacijo

risten samo za te organe, ampak tudi za člane odbora in druge ljudske poslance, ki so pri tem delu z odborom sodelovali. Izkušnje, probleme in razne predloge v zvezi z uveljavljanjem komunalnega sistema je odbor posredoval pristojnim organom. Tako se je delo odbora za organizacijo oblasti posredno odražalo pri reševanju mnogih vprašanj in tudi pri sprejemanju

SMUK V KITZBUHELU

Jugoslovani - več kot zadovoljivo

Štefe 56. med 107 tekmovalci iz 34 držav - Zupančičeva 22. med 55 tekmovalkama

Kitzbühel, 18. jan. - Drugi dan velikega mednarodnega tekmovanja v Kitzbühelu je bil na sporedu smuk. Proga je bila dolga 3200 m z višinsko razliko 800 m...

med poslednjimi, ker je pri padcu že v začetku proge izgubil precej časa. Najboljši so se v smuku zyrstili takole: Josl Rieder in Egon Zimmermann (oba Avstr.)...

2:32,1. 2. Frandl (Avstr.) 2:33,5. 3. Sandvik (Norv.) 2:33,6. 4. Stuve (Norv.) 2:34,8. 5. Lucile Wehler (Kanada) 2:35,2 itd. Tekmovalo je 55 smučark iz 14 držav.

Janko Stefe

3:24,8, Jože Hija 65. - 3:25,5, Ludvik Dornik 66. - 3:27,7. Toni Sailer, ki je včeraj zmagal v veleslanomu, je v smuku

- SUEZ, 18. jan. (AP). - VI. etapi kolesarske dirke -Po Egiptu- od Gizele do Suez (106 km) je zmagal Melokov (SZ) v času 3:48,10. Drugi je bil Petrov (SZ), tretji pa Bolgar Kolev.

Janko Krmelj štirinajsti v Cortini

Cortina d'Ampezzo, 18. jan. - Na mednarodnem tekmovanju v smučanju v Cortini so danes tekmovali v slalomu. Zmagal je Italijan Siorpaes z rezultatom 1:47,0, drugi je bil Italijan Burini 1:47,3, 3. Švicar Pajarola 1:47,4.

Matevž Lukanc

MOŠTVENO PRVENSTVO MLADINCEV V NAMIZNEM TENISU

»Ljubljana« med favoriti

Ljubljana 18. jan. - Včeraj se je v dvorani »Partizan« igrala v Zgornji Šiški začelo ekipno državno prvenstvo mladincev v namiznem tenisu. Na prvenstvu nastopa 13 moštev od tega iz Slovenije osem, iz Hrvaške 4 in eno iz Črne gore.

Mladostni Opatiji pa celo drugo mesto. Srečanje med Opatijo in Mladostjo se je končalo z zmago prvih v razmerju 5:4, čeprav je ves čas dvoboja vodila zagrebška Mladost. S to zmago si je Opatija, ki gladko odpravlja svoje nasprotnike, zagotovila prvo mesto. Drugi dan je bilo na sporedu pet popolnih kol, poleg tega pa so odigrali še nekaj partij iz kol, ki bi morala biti na sporedu v nedeljo, zato, da bo mogoče končati prvenstvo v nedeljo dopoldne.

Izredna plavalca

Sidney, 18. jan. - Avstralski plavalci in plavke ter njihovi gostje iz Nizozemske so se iz Sidneya preselili v Melbourne na prvenstvo države

torija. Ze prvi dan je 15-letni Konrad dosegel nova svetovna rekorda na 400 metrov in 400 m z rezultatom 4:25,9, prejšnji rekord je imel Murra Ross, tudi Avstralec s 4:27,1 in 4:27,0 na 400 m. Monckton pa je dosegel nov svetovni rekord na 200 m hrbtno - 2:18,8 (prej 2:20,2).

devo - 2:04,8. To je hkrati tudi nov svetovni rekord na 200 m prosto. Drugo mesto je osvojil Chapman, ki je imel doslej svetovni rekord, danes

pa je dosegel rezultat 2:05,2. John Konrada ima sedaj šest novih svetovnih rekordov.

Tokrat se je postavila tudi Cockle Gastelaans (Nizozemska), ki je dosegla nov evropski rekord na 100 m prosto - 1:05,0, vendar še zdaleč ni bila kot Avstralk Fraser, ki je dosegla rezultat 1:03,6.

Medtem ko je Jon Konrada dosegel nov svetovni rekord na 800 m, ki ga je imel prej American Breen z rezultatom 9:17,7, pa je njegova 13-letna sestrična Ilsa preplavala to razdaljo s točno 1 minuto slabšim rezultatom 10:17,7 in prav tako dosegla nov svetovni rekord. Vse človeške zmogljivosti v športu torej še niso dosežene. Jon Konrada je visok 1,75 m in tehtal 72 kg. S športnim plavlancem se je začel ukvarjati z 11 letom. Za leta 1958, torej ko je bil star 13 let, je bil rezervni avstralski olimpijski moštva.

Zelo ostra je bila partija Averbah: Talj. V 15. petki je Talj žrtvoval figuro za dva kmeta in prišel do hudega napada proti katemu Averbah ni našel najboljših obrambe. Velemostra Boleslavski in Tajmanov sta igrala zelo oprezno.

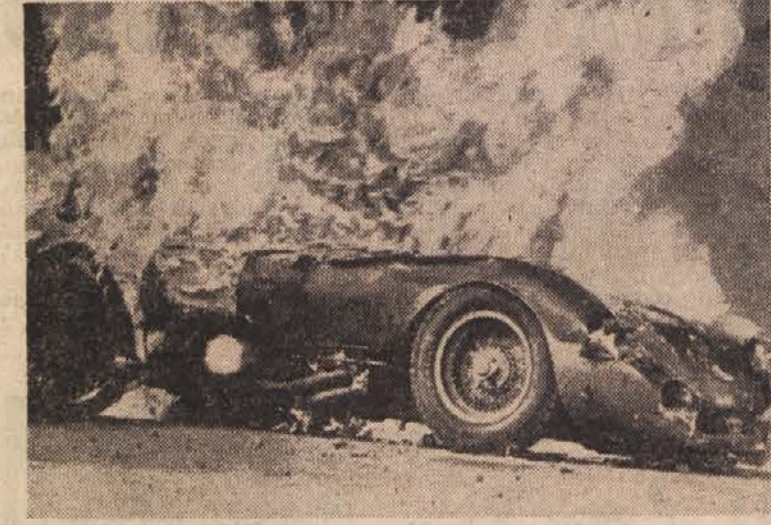
SANKAŠKE TERME Najhitrejši - Jeseničani

Jesenice, 18. jan. Na Jesenicah je bil danes popoldne na progi Planina-Jesenice prvi del mednarodnega sankakega tekmovanja za pokal mesta Jesenc. Organizatorjem se je prijavilo 85 članov, članic in mladincev iz Jesenic, Zirovnice, Bohinja, Tržiča, Kroke in Beljaka.

Na 2200 m dolgi progi so se najprej spustile tekmovalke. Ob spodnjem delu proge se je med tekmovalcem nabrala množica gledalcev, ki so občudovali dirne vožnje. Popoldne je sicer sonce progo nekoliko zmehalo, tako da tekmovalci niso mogli pokazati vsega znanja. Kljub temu je zmagovalce zabeležil lepo povprečno hitrost 61 km na uro. Pričakovati je, da bo jutrišnji, drugi del prinesel še večjo hitrost, kajti tekmovalce se bo odvijalo dopoldne ko bo proga še zaledenela.

Članice so dosegle naslednje rezultate: 1. Silva Debeljak (Zirovnica) 4:4 min, 2. Jožica Fon (Jesenice) 4:0,88, 3. Julka Kunsterle (Bohinj) 4:1,88, 4. Klinar Nada (Jesenice) 4:21,85. Med mladinci je, kot je bilo pričakovati, zmagal Leo Lanner (iz Beljaka) v času 3:51,3, 2. Zdenko Vesel 3:51,9, 3. Julij Učkar (Jesenice) 3:55,2. Razvrstitev članov: 1. Stane Horvat 3:37,4, 2. Vladimir Klinar 3:40,7, 3. Milan Učkar (vsil Jesenic) 3:44,0, 4. Julij Arh (Bečunje) 3:52,1. Jeseničani so pokazali v temu tekmovalcu odlično tehniko. V kolikor bodo tudi jutri ponovili ta uspeh, potem bodo Jeseničani prav gotovo osvojili pokal mesta Jesenic, ki so ga osvojili že lani.

Obiskal sem Lea Struklja, enega izmed najboljših telovadcev na svetu. Za to priložnost nisem imel pripravljene nobenih vprašanj in zato sem ga prosil, naj mi pove kaj o svojih uspehih, morebitnih neuspehih skratka o vsem, kar je doživel v zvezi s telovadbo. Olimpijada leta 1936 je bila prelomnica v zgodovini orodne telovadbe. To je bil konec tako imenovane klasične telovadbe, ki so jo gojili predvsem romanski narodi. Temeljila je predvsem na težnih prvih, značilne so bile predvsem pogoste prekinitve, kar ni bilo v prid levi izvedbi in celotnemu efektu. Ta način je terjal predvsem vsestransko razvite, zelo mišične in manj gibčne atlete. Parterne gimnastike, ki je pozneje doživela tako velik razvoj, pred tem niso poznali.

Rešen... toda žalosten. - Pripetilo se je na dirkah za »Veliko nagrado Venezuele«. American Harry Scheel je pobegnil iz gorečega Masserattija. Ne veseli, marveč obup je videti v njegovih očeh. Harry daje vidc preživelega kapitana ladje, ki se je potopila

Danes prek skakalnice v Planici

Ljubljana, 18. jan. - Telefonska številka 955-18. Zavrteli smo jo prvič, drugi, tretjič. Precej časa je bila zasedena. Končno pa... »Tu Dom v Planici« se je oglašil prijazen ženski glas. »Bi lahko govorili s trenerjem naših skakalcev Priboškom ali Klančnikom, smo vprašali. »Trenutek, prosim.«

Počakali smo pri telefonu in se v mislih mudili med našimi najboljšimi smučarji-skakalci, ki se že nekaj dni pripravljajo v Planici pod vodstvom zveznih trenerjev Pribosha in Klančnika. Stara sasa, junaka planiške skakalnice in večkratna reprezentanta prenašata svoje izkušnje na mlajše tekmovalce, ki bodo v prihodnjih dneh sodelovali na mnogih domačih in tujih tekmovanjih. Med ostalimi so v Planici zbrani vsi tisti skakalci, ki nas bodo zastopali na letošnjem svetovnem prvenstvu in v tekmovanju za »Pokal Kongsberga«.

Zmaga »Orkan« v Zagrebu

Zagreb, 18. jan. - V Zagrebu je bilo danes ekipno prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu za mladince. Prvo mesto je brez poraza osvojila ekipa »Orkan« (Dugi rat), za katero so igrali Lukas, Bešić in Milković. Najboljša igralka na prvenstvu pa je bila mladinka beogradske Partizana Despotović, ki je dobila vse partije in izgubila samo eno niz.

»Sto že skakali na 80-metrski?« »Tudi to smo že poskusili. Najboljša sta bila Zidar in Langus, Skočila sta blizu 70 m daleč.« »Kdaj bodo prve tekme?« »Jutri, v nedeljo, takoj po prihodu dopoldanskega vlaka v Rateče. Mladinci bodo skakali na 25-metrski, člani pa na 50-metrski. Na startu bo približno 50 članov in mladincev.« »Hvala lepa, Jutri na svidenje.« Viak pride v Rateče ob 9.45... E. G.

Fangio najhitrejši v Buenos Airesu

Komaj se je končala avtomobilna dirkalna sezona 1957, že se je začela nova. Za večkratno svetovno prvenstvo v svetla Argentinec Fangio, ki zavzema tretje mesto na lestvici najboljših športnikov sveta v preteklem letu. Ob novem letu se je precej govorilo o tem, da bo Fangio opustil tekmovalni - na vrhuncu športne slave. Toda Fangio še ne misli za »vedno« stisniti zavor, pač pa se naprej dogotiti izredne rezultate, zmage in se hkrati podajati v smrtno nevarnost. Veliko ugibanja je bilo o tem, ali bo Fangio startal na dirki za »Veliko nagrado Argentine«, ki bo hkrati prva dirka v okviru svetovnega prvenstva. Fangio ni govoril, pač pa se je bil prijavil na uradni trening, ki je bil včeraj. Spet je bil najhitrejši na Maserattiju je prevozil krog s povprečno hitrostjo 138,288 km ozir. v prečno hitrostjo 138,288 km. Anglez Stirling Moss (Cooper) 1:44,7, tretji pa Luigi Musso (Ferrari) 1:46,7. Dirka za veliko nagrado Argentine bo potekala v 80 krogih ozir. v skupni dolžini 312,938 km.

Košarkarski brzoturnir v Ljubljani

Spored turnirja: ob 10. uri: »Ljubljana« - Odred in Lokomotiva - Olimpija; ob 20.30: Olimpija - Odred in Lokomotiva - »Ljubljana«.

TEKMOVANJE ZA POKAL EVROPSKIH KOŠARKARSKIH PRVAKOV

Ogromno zanimanje po vsej celini

Na zadnjem sestanku organizacijskega komiteja za evropski košarkarski pokal na Dunaju je bila najpomembnejša točka sestava kolektarja in izrebanje nasprotnikov. Po več kot dveurnem delu je komisija naposled sprejela takle kolektar tekmovanja:

Finalne tekme evropskega pokala so določene v dneh med 17. in 30. junijem ter 1. in 15. julijem.

SKUPINA A: Damask (Sirija); Beyrouth (Liban) - med 1. in 8. marcem prvo srečanje, med 9. in 16. povratno; Dinamo ali Lokomotiva (Romunija); Panellinos (Grčija) med 1. in 16. marcem s povratnim srečanjem med 17. in 23. marcem; Olimpija (Jugosl.); verjetno Fenerbahce (Turčija) med 1. in 10. marcem s povratnim srečanjem med 17. in 23. marcem; Akademik (Bolg.); zmagovalce dvoboja Olimpija: Fenerbahce, med 5. in 12. aprilom s povratnim srečanjem med 13. in 20. aprilom; Maccabi (izrael); zmagovalce dvoboja Damask: Beyrouth med 27. marcem in 8. aprilom s povratnim srečanjem med 9. in 20. aprilom.

med 26. marcem in 15. aprilom; Legia (Poljska); Panterit (Finska) v istem terminu kot prejšnji; dvoboj skupine C:

SKUPINA D: Etzella (Luxemburg); Royal 4 (Belg.) v istem terminu kot prvi dvoboj.

SKUPINA E: A. S. Villeurbanne (Franc.); zmagovalce dvoboja med Luxemburgom in Belgijo med 26. marcem in 1. aprilom s povratnim srečanjem med 2. in 15. aprilom; Real F. C. (Španija); F. C. Barcelense (Port.) v istem terminu kot dvoboj Vzhodna Nemčija in Sovjetska zveza.

Zmagovalca dvoboja Sovjetska zveza in Vzhodna Nemčija ter Poljska - Finska bo finalist. Tekmi bosta med 16. aprilom in 1. majem ter med 2. in 15. majem.

Zmagovalce dvoboja med Francijo in Luxemburgom oziroma Belgijo bo izločil polfinalista na dvoboju v istem terminu kot prejšnji.

SKUPINA B: Slovan Orbis (CSR); Jonction B. C. (Švica) med 12. in 15. aprilom s povratnim srečanjem med 21. marcem in 10. Babenberg (Avstr.); Honved S. K. (Madž.) med 1. in 20. marcem s povratnim srečanjem med 21. marcem in 10. aprilom; Simenthal (Ital.); The Wolves (Nizozem.) med 1. in 20. marcem s povratnim srečanjem med 21. marcem in 10. aprilom.

Zmagovalce dvoboja med Francijo in Luxemburgom oziroma Belgijo bo izločil polfinalista na dvoboju v istem terminu kot prejšnji.

Zmagovalci teh treh dvobojev bodo igrali turnir med 25. aprilom in 4. majem, kjer bo izšel polfinalist iz te skupine. Prednost pri organizaciji turnirja ima Češkoslovaška.

Zmagovalce dvoboja med Francijo in Luxemburgom oziroma Belgijo bo izločil polfinalista na dvoboju v istem terminu kot prejšnji.

SKUPINA C: Sportklub Riga (SZ); HSG Humboldt-Universität (Vzh. Nemč.) med 1. in 20. marcem s povratnim srečanjem

Zmagovalce dvoboja med Francijo in Luxemburgom oziroma Belgijo bo izločil polfinalista na dvoboju v istem terminu kot prejšnji.

NAŠ NAJBOLJŠI OLIMPIJEC

Leo Štrukelj o orodni telovadbi prej in zdaj

Obiskal sem Lea Struklja, enega izmed najboljših telovadcev na svetu. Za to priložnost nisem imel pripravljene nobenih vprašanj in zato sem ga prosil, naj mi pove kaj o svojih uspehih, morebitnih neuspehih skratka o vsem, kar je doživel v zvezi s telovadbo.

veliko zlato medaljo. To je bilo za me to presenečenje v vsej moji športni karieri.

Olimpijada leta 1936 je bila prelomnica v zgodovini orodne telovadbe. To je bil konec tako imenovane klasične telovadbe, ki so jo gojili predvsem romanski narodi. Temeljila je predvsem na težnih prvih, značilne so bile predvsem pogoste prekinitve, kar ni bilo v prid levi izvedbi in celotnemu efektu. Ta način je terjal predvsem vsestransko razvite, zelo mišične in manj gibčne atlete. Parterne gimnastike, ki je pozneje doživela tako velik razvoj, pred tem niso poznali.

Prvič sem na velikem tekmovanju nastopil na olimpiadi l. 1924 v Parizu. Malo pred odhodom sem se močno pokodoval. Videti je bilo, da ne bom mogel nastopiti in so me kosili z ekipo samo kot opazovalca. Vendar so me v Parizu pregovorili, da sem vendar nastopil. Rekel so, da bom vseeno boljši, kot rezervni, ki so jo postavili namesto mene. Res se je izkazalo, da se nisem zmotil. Bil sem boljši, kot bi lahko kdor koli pričakoval. Zasedel sem prvo mesto v skupnem plasmaju in drugo mesto na drugo. Malo mi je pomagala srečna prekinitev, kar ni uspel zato, ker so valj moji tekmovalci pokazali na nekaterih orodjih zelo nestalno formo. Med njimi so bili mojstri, vendar samo na nekaterih orodjih, drugod pa so popolnoma odpovedali. Ker sem na vseh orodjih dosegel precej visoke ocene, mi je to prineslo

stare poškodbe, ki je nikakor nisem mogel pozdraviti, kako na primer pred berlinsko olimpijado. Potem pa je prišla vojna. Sedaj počivam, večkrat so me že povabili, da bi treniral, toda zaradi službe ne morem. In odpelji bi si rad. Dovolj je bilo telovadbe. Imel sem veliko veselje do telovadbe in nikdar nisem telovadil zaradi uspehov. Sedaj bi se rad posvetil tudi temu, kar sem študiral.

Po vojni naša telovadba ni dosegla več takih uspehov. Lahko rečemo, da je imela neuspehe. Vzrok je predvsem premajhna izbira. Za vaje na orodju je treba mnogo časa, da se vzgoji nova generacija dobrih telovadcev. Mnogo več kot za druge športe. Potreben je marljiv trening in predanost telovadbi. Potrebni bi bili trenerji, ki jih je sedaj mnogo premalo, še manj pa je dobrih trenerjev. Seveda pa je potrebna nadarjenost.

Prvi polfinalne se bo odigralo po ponovnem žrebu med 20. in 31. majem s povratnim srečanjem med 1. in 15. junijem. Drugi polfinalne po ponovnem žrebu ob istem času.

Sedaj zopet prelomnica v vajah na orodju. Rusi so šli malo nazaj in so kolebu dodali še moč in skok. Skok predvsem pri parterju. Za njih so značilne visoke vlekne salte in premeji. Pa tudi pri preskokih. Tudi naši mladi bodo morali trenirati v tej smeri, da ne bodo ostali zadaj. Treba bi bilo paziti na to. Zato pa so zopet potrebni trenerji.

OLIMPIJA NI IMELA SRECE

Kot je videti iz kolektarja, jugoslovanski državni prvaki, Olimpija in Lokomotiva, imata mnogo srecne med srečanjem, vendar do morali odigrali prvo tekmo proti prvaku Turcije na domaćem igrišču (kar je vsaj psihološka neprijetnost, temveč se bo v nadaljevanju tekmovalca, če bi izločil carigradski moštvo srečal z namočnejšimi nasprotnikom iz A skupine - Akademikom iz Srbije. Vsemu temu moramo pristeti še to, da igrajo neposredni tekmeči ljubljanski košarkarje že več kot štiri mesece po novih pravilih, medtem ko v Ljubljani še nismo videli niti enega mednarodnega dvoboja in le eno srečanje med domačimi rivaloma. Kako netemeljno so take priprave, bi lahko razbrali iz analize sovjetskih strokovnjakov, ki v obširnem poročilu zatrjujejo, da bi se potrebno najmanj pet mesecev, da bi se igralci popolnoma privadili na nove pogoje. Kot ilustracijo navajajo dokaz, da je bilo v sovjetskem prvenstvu nastupeno ugotovljeno, da je število ništakov v prvih mesecih naraslo za 10 do 15 odstotkov. Prav tako se je število izredno neprijetna, ugotovitev lahko premaknemo na cel mesec naprej (od aprila na začetek marca).

OD OBLJUB NI MOČ ZIVETI

Pogovoru z upravnim odborom košarkarskega kluba Olimpija, ki ga moramo mnogorež kritizirati, da ni bil sposoben zagotoviti nobenih srečanj, smo dosegli, da imajo še nekaj plov drugih težav. Tako je recimo klubska blagajna popolnoma prazna, igralci niso dobili prav nič od - z dovoljenosti in objubilne pomoči po osvoboditvi državnem prvenstvu in so s košarkarskim treningom začeli šele pred nekaj dnevi.

Spriču vsega tega smo lahko zaključili, saj je priložnost sodelovati v tako velikem tekmovanju za slovenski šport prava dragocena rešitev. Zaski šport prava dragocena rešitev. Zaski to bi bilo neodpušljivo, če bi si špektoza ne da bi pokrneli vse, kar je v naših močeh.

CEprav je položaj našega prvaka (tezavnejši od katerega koli ostalih dovoljevalencev, ima le-ta še vedno dovolj stvarnih možnosti, da mu moramo nuditi vso pomoč. BORIS KRISTANČIČ

SAHOVSKO PRVENSTVO SZ Vodita Talj in Geller Riga, 18. jan. - V IV. kolu 25. šahovskega prvenstva SZ so dosegli naslednje rezultate: Gurgendize (Korčeno) 0:1, Averbah: Talj 0:1, Boleslavski: Tajmanov remi. Spasiki: Borisenko 1:0. Vse ostale partije so prekinjene. Partija Bronstein: Polugajevski pa je preložena zaradi Bronsteinove bolezn.

Zelo ostra je bila partija Averbah: Talj. V 15. petki je Talj žrtvoval figuro za dva kmeta in prišel do hudega napada proti katemu Averbah ni našel najboljših obrambe. Velemostra Boleslavski in Tajmanov sta igrala zelo oprezno.

DNEVNE NOVICE

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO «UNION»

Jugoslovanski film

»SVOJEGA TELESA GOSPODAR«

Predstave ob 17, 19 in 21. V gl. vlogah Mladen Serment in Marija Kohn. Ob 10 in 15 ameriški barvni cinemascope film »Sedeči bik«. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: amer. barvni cinemascope film »Gospod Roberts«. Brez tednika. Predstave ob 18, 19, 20 in 21. Ob 10 je matineja istega filma. ... KINO »SLOGA«: ital. film »Ali smo ljudje, ali kaplarji«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 je matineja istega filma. ... KINO »VIC«: amer. barvni cinemascope film »Sedeči bik«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. ...

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

»Bosonoga grofica«

V glavni vlogi Ava Gardner, Humphrey Bogart in Edmond O'Brien. Predstave zaradi izredne dolžine filma ob 16, 18, 19 in 20.30. Danes zadnjič. Prodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje. Ob 10 matineja po enotni ceni 20 dinarjev amer. barv. film »Džips«.

KINO »SISKA«

Ameriški film

Proti vsem pričam

V glavni vlogi Ginger Rogers in Edward G. Robinson. Predstave ob 16, 18 in 20. - Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri. Ob 10 matineja jug. filma »Kekece«. Cene enotne po 10 din.

VESTI IZ TRBOVELJ

»DELAJSKI DOM«: franc.-španska barvna komedija »Mlin ljubezni«. »SVOBODA«: amer. barvni kavbojski film »Clovek brez zvezdec«. ...

CELJSKE VESTI

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE. Nedelja, 19. jan. ob 14. uri - Alejandro Casona: »Drevesa umirajo stoji« - Gostovanje v Topolščici. Turek, 21. jan. ob 20. uri, Alejandro Casona: »Drevesa umirajo stoji« - Gostovanje v Kranju. Sobota, 25. jan. ob 19. - Dnevnik Ane Frankove - Gostovanje v Slov. Konjicah. Nedelja, 26. jan. ob 15.30 - Alejandro Casona: »Drevesa umirajo stoji« - Izven. ...

KINO

»UNION«: amer. barvni cinemascope film »Piknik«. »METROPOL«: amer. film »Lov spijonov«. ...

IZ ZALCA

»ZALEC«: francoski barvni film »Sentjernejska noč«. Predstava ob 19.30. ...

IZ ROGAŠKE SLATINE

»ROGAŠKA SLATINA«: »Na razpotju«. ...

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna. Nedelja, 19. januarja 1958 lekarna »Tabore«, Trg revolucije 3. Ponedeljek, 20. januarja 1958 lekarna »Melje«, Meljska c. 2. ...

KINO

»UNION«: italijanski film »Skoda, da je takšna«. »PARTIZAN«: ameriški barvni film »Robb Roy«. »UDARNIK«: jugoslovanski film »Svojega telesa gospodar«. ...

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 19. jan. ob 15: Bldovec: »Bajka o slavčku«. Red U. Ob 19.30: Skvarkin: »Tuje dete«. Izven. Ponedeljek, 20. jan.: zaprto. ...

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ. Nedelja, 19. jan. ob 15: Vernulli: »Potovanje v Benetke«. Izven. Gostovanje v Poljanah. Cetrtek, 23. jan. ob 20: Vernulli: »Potovanje v Benetke«. Izven - zadnja večerna predstava. ...

KINO

»PTUJ«: ameriški barvni film »Ča za dva«. ...

IZ MURSKÉ SOBOTE

»MURSKA SOBOTA«: amer. barv. film »Med nebom in zemljo«. Predstave ob 19, 15 17.30 in 20. ...

Poročili so se v Ljubljani

Električar Alojz Perat in frizerka Angela Mihelič, kurjač Jože Retar in delavka Pavla Sluga, železničar Carl Zupančič in predlika Bernardina Nardoni, vlakovodja Jožef Kužnik in delavka Neža Kaplan, zdravnik Jurij Pesjak in zdravnica Marija Rott, šofer Franc Zarnik in trg. pomoč. Zlata Což, zidar Anton Zarnik in gospodinj. pomočnica Stanislava Bačun, železostugar Maks Stanko in uslužbenka Vera Savota, ing. fizike Rudolf Klantnik in učiteljica Berta Senica, stolar Jožef Rigler in šivilja Ana Kavčič, delavec Janez Krek in natakarija Marija Kozjek, vrtnarski tehnik Aleksander Inkret in vrtnarica Olga Schubert, soboslikar-pleskar Anton Hebar in knjigovodja delavka Marija Birk, kovar Jožef Bolta in delavka Franciska Peterka, delavec Mišo Horvat in delavka Dragica Stanič, oficir JLA Said Hajdarpašić in šiviljska pomočnica Darinka Detalč, krojač Ciril Zorman in krojačica Marija Turšič, kmetovalec Pavel Kozole in delavka Terezija Rakar, soboslikar Nikola Prebil in vlagalka Jožeta Arbi, šofer Anton Jamnik in namestnica Melita Helmih, krojaški mojster Valentin Rogelj in šivilja Angela Topoljšek. ...

Petek, 24. jan. ob 17: V. Cinybulk - Dežman: »Igračke na cestah«. Sobota, 25. jan. ob 17: F. Bevki: »Lenuh Poležuh«. ...

ROCNE LUTKE

Resljeva c. 36. Nedelja, 19. jan. ob 17: W. Karsch - J. Pengov: »Težave Peteršiljkove mame«. Nedelja, 26. jan. ob 17: F. Milčinski: »Dve veselji zgodbi«. ...

VESTI IZ KRANJA

PRESEBNOVO GLEDALIŠČE. Nedelja, 19. jan. ob 16: - Izven in za podelžje: D. Gorinšek: »Rdeča kapica«, pravljica spevoigra v treh dejanjih. Cetrtek, 23. jan. ob 16 in 20: - Izven: Casona: »Drevesa umirajo stoji«, igra v treh dejanjih. Gostuje Slov. ljudsko gledališče iz Celja. Nedelja, 26. jan. ob 16: - Izven in za podelžje: Jaka Spicar: »Fogumni Tonček«. Gostuje DPD Svoboda - Stražišče. ...

KINO

»STORŽICE«: ob 10 jugoslov. film »V soboto zvečer«, ob 14 amer. barvni film »Do pekla in nazaj«. Ob 16, 18 in 20 amer. barvni cinem. »Trije novički v vodnjaku«. »TRIGLAV«: jugoslov. film »V soboto zvečer«. Predstavi ob 16.30 in 19. »SVOBODA«: amer. barvni film »Do pekla in nazaj«. Predstave ob 15, 17 in 19. »NAKLO«: angl. barvni vstavstven film »Richard III«. Predstavi ob 16 in 19. ...

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurna služba ima od 17. do 24. januarja dr. Višnar Mirko, Prešernova cesta. Brivsko dežurna služba ima v nedeljo, 19. januarja 1958 Novak Janko, brivski salon, Javornik, Kidričeva cesta. ...

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Nedelja, 19. jan. ob 19.30: C. Goldoni: »Mirandolina«. »Razila«. Predstavi ob 17 in 19.30. Režija in scena Bojan Cebulj. Dirigent Rado Kleč. Zveze z vlaki ugodne. ...

KINO

»RADIO«: amer. film »Upornik«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja barvnega filma »Bledolčnikov sin«. »PLAVŽ«: jugoslov. film »Naše poti se razidejo«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja švicarskega filma »Otroci Evrope«. ...

Z BLEDA

»BLEDA«: amer. barv. cinemascope film »Indijanski borec«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20. ...

OPERA

Nedelja, 19. jan. ob 15: Verdi: »Traviata«. Izven in za podelžje. Ponedeljek, 20. jan. zaprto. Turek, 21. jan. ob 19.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma red N. (Vstopnice tudi v prodaji). Sreda, 22. jan. ob 19.30: Kogoj: »Crne maske«. Abonma red E. (Vstopnice tudi v prodaji). Cetrtek, 23. jan. ob 19.30: Janaček: »Jenuša«. Abonma red U. (Vstopnice tudi v prodaji). Petek, 24. jan. ob 15.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma Petek popoldanski. (Vstopnice tudi v prodaji). Sobota, 25. jan. ob 19.30: Kogoj: »Crne maske«. Abonma red C. (Vstopnice tudi v prodaji). Nedelja, 26. jan. ob 19.30: Giordano: »Andre Chenier«. Izven in za podelžje. (Vstopnice v prodaji od 17. ure dalje v sredo, 22. januarja.) ...

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Nedelja, 19. jan. ob 15: K. Brenkova: »Carobni palčica«. Izven. Mladinska predstava: ob 20: Josip Tavčar: »Prihodnje nedelje«. Premiera. Izven. Gostovanje SNG Trst. Ponedeljek, 20. jan. ob 20: Josip Tavčar: »Prihodnje nedelje«. Izven. Gostovanje SNG Trst. Turek, 21. jan. ob 19.30: Josip Tavčar: »Prihodnje nedelje«. Abonma Turek popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji. Gostovanje SNG Trst. Sreda, 22. jan. ob 20: Josip Tavčar: »Prihodnje nedelje«. Abonma Sreda. Gostovanje SNG Trst. Cetrtek, 23. jan. ob 20: Josip Tavčar: »Prihodnje nedelje«. Abonma Cetrtek. Vstopnice so tudi v prodaji. Gostovanje SNG Trst. ...

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom. Nedelja, 19. jan. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«, pravljica igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven: ob 17: H. Fitz: »Srebrna lilija«, pravljica igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven: ob 20: F. Hadžić: »Vsi smo samo ljudje«, komedija. Večerna predstava. Izven. Cetrtek, 23. jan. ob 18: H. Fitz: »Srebrna lilija«, pravljica igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven. ...

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke. Nedelja, 19. jan. ob 16: Erich Kästner: »Pikica in Tonček«. Zaključena predstava za šolo »Vrtčica«. ...

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke. Ponedeljek, 20. jan. ob 20: Jean-Paul Sartre: »Zaprta vrata« in Christopher Fry: »Feniks preveč«. Premiera. Gostovanje igralke skupine Ad hoc. Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni vsak dan od 10-12 in dve uri pred predstavo. Rezervacije na telefon 22-011. ...

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Komenska 12. Nedelja, 19. jan. ob 18: Gorinšek-Roš: »Alenčica Desetnica«. Ob 20: F. Roger: »Trije fantje in eno dekle«. Komedija v 3 dejanjih. Prodaja vstopnic za soboto dve uri pred predstavo, v nedeljo od 10, do 12. ure, 13. do 16. ure in dve uri pred začetkom predstave. ...

»DOM SVOBODE« - VIC

Nedelja, 19. jan. ob 17: J. Bokay: »Njen zakon«. Zakonski problem v 3 dejanjih. - Gostovanje Obrtniškega gledališča iz Ljubljane. Vstopnice so v prodaji pri blagajni doma Svobode dve uri pred pričetkom predstave. Začetek predstave točno ob 17. uri! ...

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

MARIONETE. Levstikov (Sentjacobski) trg št. 3. Nedelja, 19. jan. ob 11 in 15: F. Bevki: »Lenuh Poležuh«. Turek, 21. jan. ob 17: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Sreda, 22. jan. ob 17: V. Cinybulk - Dežman: »Igračke na cestah«. Cetrtek, 23. jan. ob 17: L. Novy - V. Tauer: »Močja in živali«. ...

Javno se zahvaljujeva zdravnikom Interne klinike in Ljubljani prof. dr. Marku Bedjančiču, dr. Radu Zargitu, dr. Tomažu Pušenjaku, sestri Zargiti in ostalim, ki so tako uspešno in prizadevno reševali in ohranili življenje najine hčerke Jelke. - Milena in Milan Breovar.

KOZMETIČNI INŠTITUT po naj-novejših francoskih metodah OTVARJAMO za paciente obeh spolov 14. januarja v Medvedovi ulici 8 (dvorišče izza kina »Siska«). Rezervacije na tel. 21-298.

PREDAVANJA

Združenje rezervnih oficirjev terena Sercer-Litostroj in Zgornja Siska-Dravje obvešča članstvo, da bo III. redno predavanje v nedeljo, 19. januarja 1958 ob 9.30 dopoldne v mali kino dvorani Litostroja. Predaval bo podpolkovnik Stane Pahor o temi »Dirigirani projektili« z diapozitivi. Udeležba za člane obvezna, vabljeni pa so tudi vsi rezervni podoficirji teh terenov. - Odbor.

Društvo prevajalcev Slovenije vabi svoje člane na predavanje prof. Jožeta Prezljaja: »Prevajalec in lingvistika«. Predavanje bo v ponedeljek, 20. januarja ob 20. uri v društvenih prostorih v Tomšičevi ulici 12.

Zgodovinsko društvo za Slovenijo vabi na predavanje univ. prof. dr. Svetozarja Lilešiča: »O kongresu za agrarno zgodovino in geografijo v Nancyju«. Predavanje bo v sredo, 22. januarja 1958 ob 20. uri v Historičnem seminarju. Univerzitetna knjižnica, Turjaška 1. Zgodovinarje in geografje vljudno vabimo k udeležbi!

GLEDALIŠCA

DRAMA

Nedelja, 19. jan. ob 15: Linhart: »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Izven in za podelžje; ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Izven in za podelžje. (Katarina Duša Počkajeva.) (Vstopnice so še na razpolago.) Ponedeljek, 20. jan. zaprto. Turek, 21. jan. ob 19.30: Linhart: »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Abonma F. (Sedeži so še na razpolago.) Sreda, 22. jan. ob 19.30: Linhart: »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Abonma ZSŠ. (Stojlišča so v prodaji.) Cetrtek, 23. jan. ob 15: Linhart: »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Zaključena predstava za vajenške šole gradbene stroke; ob 19.30: O'Neill: »Dolga dneva potovanje v noč«. Abonma A. (Sedeži so še na razpolago.) Petek, 24. jan. ob 19.30: Linhart: »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Abonma G. (Sedeži so še na razpolago.) Sobota, 25. jan. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Izven in za podelžje. (Katarina Vika Grilova.) Nedelja, 26. jan. ob 15: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Izven in za podelžje; ob 19.30: Krefl: »Kranjski komedijanti«. Izven in za podelžje; ob 20: Dengler: »Minute pred dvajseto«. Izven in za podelžje. Znanje cene. (Predstava v Eksperimentalnem gledališču v Križankah.) ...

OBVESTILO

Vse vojaške vojne invalide obveščamo, da bo ambulanta za vojaške vojne invalide pri Zavodu za rehabilitacijo invalidov LRS v Ljubljani, Linhartova ulica 51 delovala od 1. februarja 1958 dalje samo vsak turek od 10 do 12 ure. ...

VOJAŠKIM VOJNIM INVALIDOM

Novosti v tisku je priročnik POLETNA EKONOMIJA, ki ga je napisal F. Cerne, univ. predavatelj na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Vsem, ki delajo v gospodarstvu in v upravi, ki se pripravljajo za izpit iz tega predmeta, bo knjiga dragocena pripomoček pri razumevanju naših gospodarskih vprašanj in gospodarske politike. Cena bo vsakomur dostopna. Naklada je omejena, zato sprejema naročila že zdaj: »Uradni list LRS«, Ljubljana, Erjavčeva 15a, poštni predal 336.

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem sporočamo,

da se je za vedno poslovil od nas naš dragi oče, stari oče in stric

FRANC OBLAK

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 19. januarja 1958 na pokopališču v Zeleznikih.

Zalujoci: snova JOŽE in LOJZE, hči TONČKA, por. Maraž in ostalo sorodstvo

V mračnem posloju preiskovalne službe je vrvel kot na sejm. Na stopnicah, na ozkih hodnikih in za pisalnimi mizami detektivov v veliki dvorani sem našel nad trideset lepih deklet. To so bile lepoticke iz Rothove mape, fotografski modeli, mlade igralke in plesalke, ki jih je Manny Jones poklical na zaslišanje. Odlična priložnost za proučevanje vseh stopenj hysterije od navadnega krčevitega joka do divje temperamentnih izbruhov. ...

Vse skupaj se mi je priskutilo, zato sem se obrnil k Jonesu: »Kdo hudiča se je spomnil, da je vse to povabil sem?« Tako glasno sem govoril, da me je Jones presenečeno pogledal. Kar ųganil sem njegovo misel: Tega so tako temeljito premlatili, da ima v glavi kolesce premalo. ...

»To je moja ideja, šef.« mi je tiho odgovoril. »Kaj boste z vsem tem?« »Zbiram podatke o Rothovem intimnem življenju.« »Ne verjamem, da boste od teh deklet dobili omembe vredno pojasnilo,« sem mu srdito odgovoril. ...

»Ne strinjam se z vami, šef. Nekaj pomembnega smo že ugotovili.« »No, kaj?« sem revsnil. »Izvedeli smo za Reapina, nekdanjega roko-borca, ki je bil Rothov prijatelj. Redno sta igrala šah...« »To ni prav nič zanimivo.« »Za zdaj nemara res ne, mogoče pa še bo,« je Jones vztrajal pri svojem. ...

Zal mi je bilo, da sem bil tako osoren do svojega najboljšega detektiva. Vedel sem, da je zelo občutljiv za sleherno grajo, čeprav tega ni nikoli pokazal. »Oprostite,« sem rekel, »slabe volje sem.«

FRANK HARPER

Newyorške NOCI

17 DETEKTIVSKI ROMAN

»Ze v redu, šef,« mi je počasi odgovoril.

»Tega rokoborca spravite v preiskovalni zapor.«

»Ko sem stopil v pisarno, me je mripila jeza. Navzočnost tajnice Mac mi ni bila še nikoli poprej tako prijetna kot tisti trenutek.«

»Zdravo, Mac!«

»Zdravo, šef! Zares sem vesela, da ste se vrnili.«

To je zvenelo iskreno. Na njej je bilo sploh vse resnično, pristno, njeni plavi lasje, sveža polt in rdeče ustnice. Naravnost hvaležen sem ji bil za to, da ni bila vznemirljivo lepa.

»Ali so že razpisali tiralico za Kim Aprilovo?« sem jo vprašal.

»Ne, za sedaj še ne,« mi je odgovorila.

»Zakaj ne?«

»Gospod Tight, ki sem ga poklicala po telefonu, mi je rekel, naj za sedaj ničesar ne delam. Sam vam bo povedal, zakaj je tako odločil, če boste okoli entih v restavraciji »Florida«.

Tiho sem razvižgal predse, zakaj Florida je razkošen in naravnost nesramno drag gostinski lokal, kamor zahajajo le gledališke in filmske zvezde. Hkrati pa je ta lokal tudi dober.

»Ob enih turej?« sem vprašal svojo tajnico.

»Da, razen vas bo tja prišla tudi Kim April.«

»Kim April?«

»Da, vaša Kim,« je ponovila.

»Nikar ne govorite neumnosti! To mora biti nesporazum.«

»Ne, ne, zagotovo bo prišla.«

Strah mi je lezel v kosti. Tight mi je pripravil že marsikatero presenečenje, toda kaj takega... Kim Aprilovo sem komaj dobro uro poprej pustil na otoku izgubljenih pod imenom Jane Macher.

Opazil sem, da Mac skozi priprte veke strmi vame. Mirno sem jo vprašal:

»Ali so našli truplo tistega moškega, ki sem ga vrgel skozi okno?«

»So. V žepu je imel izkaznico stadiona Svetega Nikolaja.«

»To je rokoborska arena, ali ne?« sem vprašal tajnico.

»Da. Clovek, ki ste ga vrgli v East River je bil nekoč rokoborec z imenom Reapin. Zdaj pa vas bom peljala k zdravniku...«

Rana me je bolela, nekam zmeden sem bil, zato sem stopil za Mac.

Misel, da me Tight vabi na kosilo v razkošni restavraciji in v družbi Kim Aprilove, ki sem jo spraval na otok izgubljenih, mi ni dala miru. Iz njenega stanovanja sem vrgel neznanca skozi

okno, zdaj pa so ugotovili, da je to prav tisti nekdanji rokoborec, ki je z Rothom igral šah.

V glavi mi je smelo. Ali je res mogoče, da je Tight že našel Kim Aprilovo na otoku izgubljenih in jo areiral? Če je temu tako, čemu potem skupno kosilo v dragem lokal? Ali Tight nemara vé več kot jaz in me zasleduje? Ali sumi »polnočno zvezdo« s televizijskega platna?

Čutil sem, kako me je Mac prijel pod roko: »Pojdiva šef, šla bova k zdravniku, nato pa se morate preobleči, da boste pri kosilu spet čedni. Glede na vse tisto, kar mi je Tight povedal po telefonu, bo ta družabni dogodek samo okvir, v resnici pa se bodo kar vrstila presenečenja.«

Tudi sam sem imel tak občutek, nikakor pa nisem mogel razumeti, kako more moj poklicni kolega pričakovati Kim Aprilovo v »Floridi«.

Ali jo je vendarle našel? Ali jo je zasledil, čeprav sem jo kar se da dobro skrili? Tako vprašanje me je tako zaposlilo, da nisem niti opazil, kdaj sem začel stopati ob svoji tajnici Mac. Zavedel sem se šele, ko sem spoznal, da me je pripeljala z avtom naravnost k doktorju Mooru.

»Kar dalje peljite, Mac, saj dobro veste, da je to psihoanalitik, ki ne zdravi telesnih ran.«

»Poprej nekdo je bil kirurg,« mi je odgovorila, »zato sem prepričana, da se bo zavzel za vas.«

Spomnil sem se, da dr. Moore nima instrumentov, ki jih potrebuje zdravnik za takšno rano, ker sem torbico z instrumenti vzel s seboj, ko sem šel k Rothu, potem pa sem jo vrgel v ogenj.

»Oprostite, da te nadlegujem s takšno malenkostjo,« sem začel, ko sva s tajnico stopila v Moorovo ordinacijo. »Le košček obliža bi potreboval...«

DROBNI OGLASI

ZAPOSLITEV

SPREJMEMO: strojne in elektrotehniške, stenodaktilografe, strojejske, finančne in materialne knjigovodje s popolno srednjo šolo in nekaj prakse. Ponudbe poslati pod šifro »315«.

SPREJMEMO MOJSTRE in visokokvalificirane avtomehanike, Interesni naj se javijo na upravi Električne cestne železnice v Ljubljani, Celovška 164.

UPRAVA Mestne ljudske knjižnice v Ljubljani, Gosposka ul. št. 1 razpisuje mesto knjižničarja. Pogoji: srednješolska matura. Nastop takoj. Prošnje s kratkim življenjepisom naj prispelijo vložke do 23. jan. 1958 pri upravi Mestne ljudske knjižnice.

KVALIFICIRANI AVTOKLEPAR išče službo. Naslov v podružnici Ljudske pravice Celje.

ZDRAVSTVENI DOM dr. sekretariata za notranje zadeve v Ljubljani, Vodnikova 62, sprejme v službo 2 bolničarki. Nastop službe takoj. Samosko stanovanje na razpolago.

GOSPODINSKO POMOČNICO za Pيران sprejememo takoj. Kusej Vera, Vojkova 3 Pيران.

SPREJMEMO: Več avtomehanike, za popravila traktorjev, goseničarjev in vseh vrst motornih vozil. Plače po strokovni sposobnosti. Nastop službe lahko takoj. Prevoz v delavniške prostore iz mesta in obratno zagotovljen s lastnim avtobusom. »Agroservica« - Ljubljana, Draga 41, telefon 32-104.

HONORARANA INSTRUKTORJA za delovno terapijo - za lesno in usnjarsko galanterijo, sprejememo. Pogoji: mojstrski izpit ali kvalificiran delavec z nad 10-letno prakso. Zaposlitve je primerna za upokojeence. Nastop službe in honorar po dogovoru. ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV I.R.S., Ljubljana, Linhartova ul. št. 31.

MIZARSKEGA POMOČNIKA išče. Plača po dogovoru. Umek, Postojnska 74 (Kogojeva) 202

KUHARICA s prakso v večji kuhinji dobi takojšnjo zaposlitev. Ponudbe pošljite na naslov: Dijaški dom - Hirska Bistrica. 215

KMETIJSKA ZADRUGA MOKRONOG razpisuje mesto upravnika KZ. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Nastop službe po dogovoru najkasneje s 1. 4. 1958. Ponudbe je poslati na upravo Kmetijske zadruge Mokronog. 203

UPRAVNIKA za manjši počitniški dom v Ankaranu išče Jugoslovanska invest. banka, Centrala za I.R.S. Zaposlitev stalna. Nastop službe takoj. 229

ADMINISTRATIVNO MOC z obveznim znanjem strojejske, korespondenčne in pisarniškega poslovanja ter po možnosti z znanjem stenografije sprejememo v službo. Praksa zaželena. Nastop službe takoj ali sporazumno. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in solske kvalifikacije pošljite na naslov: Zavod za izobraževanje v delavskem in družbenem upravljanju - Ljubljana, Tomšičeva ul. 5.

AVTOBUSNI PROMET MARIBOR, Tržaška c. 41 sprejme takoj v službo več šoferjev kategorije D za vožnjo z avtobusi. Podrobnejše informacije o nastopu službe dobite v upravi podjetja.

PRODAM

PRODAM dobro ohranjeno omaro, mizico, dva stolčka in dve karnisi - mehke les, barvano. Ogled pri Kogoj Ivan, Krojaška ul. 1.

ZARADI SELITVE prodam 10 m³ bukovih razžaganih drv (cepanice), m³ 2500 din. Naslov v oglašnem oddelku »LP«.

KUHINJSKA OPREMA, zaradi selitve, takoj naprodaj. Cena 3000 din. Naslov: Beg - Ljubljana, Močnikova 5.

PRODAM izborne, skoraj nove ljepljene smuči »Elan« - 200 cm s kandaharjem, svetlo zelene smučarske hlače iz gaberdena ter dvojne pančarje št. 41. Naslov v oglašnem oddelku.

PRODA SE HIŠA z lokalom na prometni točki v Ptuj. Eno stanovanje in lokal takoj vseljivo. Naslov v podružnici Ptuj. P-2

MOSKI SIV PLASČ in obleko, vse inozemsko blago, prodam, Peter nel - Njegoševa 15/1.

SPORTNI OTROŠKI VOZICEK in poseljelico ugodno prodam. Hafner, Prisojna ul. št. 1. III. balkon, 2. vrata. 204

RAZNO

KUPIM FIAT TOPOLINO. Ponudbe z navedbo tega in cene na oglašni oddelku pod »Fiat«.

INSTRUKCIJE za prvo gimnazijo. Iškem. Naslov v oglašnem oddelku.

RESEN, MIREN STUDENT starejši letnik, išče stanovanje. Ponudbe pod »Miren«. 204

Trgovsko podjetje v Ljubljani potrebuje za takojšnji nastop:

šoferja za tovorni 7-tonski avtomobil
šoferja za osebni avtomobil
trgovske pomočnike

Ponudbe je treba poslati v oglašni oddelku pod »Veletrgovina v Ljubljani«.

229

Bolnica za kostno TBC, Valdoltra pri Kopru

razpisuje delovna mesta za:

VEČ OTROŠKIH NEGOVALK s šolo za negovalke
VEČ BOLNIČARK z bolničarsko šolo
AVTOMEHANIKA-šoferja D kategorije z daljšo prakso
VODOVODNEGA INSTALATERJA s poznavanjem centralne kurjave, samostojnega in izkušnega

Prejemki po predpisih in pravilniku bolnice, hrana in stanovanje v zavodu. Prošnje z življenjepisom sprejema uprava bolnice 15 dni.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za nedeljo, 19. januarja
Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

6.00-7.00 Nedeljski jutranji pozdrav v domačem tonu - 7.15 Reklama - 7.30 Radijski kalendar in pridelitve dneva - 7.35 Veseli ritem - 8.00 Sportna reportaža - 8.15 Melodije s tekočega traku - 8.45 Mladinska radijska igra - Stevenson-Rode: Otok zakladov - 9.15 Jugoslovanski zbori in samospevi - 10.00 Se pomnite tovarši... Tone Kolar-Sašo: Andrejček - 10.30 Kar radi poslušate - 11.50 30 minut simfoničnih plesov - 12.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 12.30 Za našo vas - 14.00 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Zvočne Kržišnik: Cestna železnica ljubljanska (reportaža) - 16.30 Glasbeni mozaike - 17.30 Radijska igra - Charles Dickens: Oliver Twist - I. - 18.20 Veseli intermezzo - 18.30 Slovenska pesem od romantike do danes - Skladbe Frana Cerbica - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 »Nedeljska srečanja na valu 327,1« (popevke in melodije za ljubitelje zabavne glasbe) - 21.20 Jon Dimitrescu: Prva simfonija - 22.15 »Ljubljana-Zagreb-Beograd« (igrajo zabavni orkestri jugoslovanskih radijskih postaj).

II. PROGRAM

(na valu 282,1 m in 95,9 mHz)
10.30-11.30 Nedeljski simfonični koncert - 13.10 Orkestralni sporod - 14.00 Ljubljanska kronika in obvestila

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIC V LJUBLJANI
PEDIATRIČNA KLINIKA

razpisuje mesto za
zdravnika-sekundarija
z možnostjo kasnejše specializacije iz pediatrije

Pogoj je dovršen staž in opravljen strokovni izpit.

Nastop službe takoj. 233

DIREKCIJA ZA IZGRADNJO JAVNIH OBJEKTOV V BEOGRADU
Knez Mihajlova 1/IV

razpisuje

I. JAVNO LICITACIJO

za gradnjo večje stanovanjske hiše na vogalu ulic Save Kovacheviča in Trnske v Beogradu

Predračunska vsota za dela (gradbena, gradbeno-obrtna in instalaterska) znaša okoli 210 milijonov din. - Rok za dokončanje stavbe je: 1. stopnišče do 31. dec. 1958, cela stavba pa do 31. maja 1959.

Ponudbe morajo ustrezati predpisom pravilnika o izvajanju gradbenih objektov in del in jih je treba vložiti najpozneje do začetka licitacije.

Javna licitacija bo v prostorih investitorja 10. februarja 1958 ob 10. uri. Elaborat je na vpogled in ga je mogoče nabaviti za 3000 din pri investitorju proti predložitvi potrdila o sposobnosti, ki ga je treba pozneje priložiti ponudbi. 296

SPLOŠNA BOLNIŠNICA TRBOVLJE

razpisuje mesti za

2 bolničarki

Nastop službe takoj. Prošnje je treba nasloviti na upravni odbor Splošne bolnišnice Trbovlje.

T-11

Splošno gradbeno podjetje »S A V A« - JESENICE

na Gorenjskem

sprejme v službo

računovodjo

s potrebno strokovno izobrazbo in najmanj 5-letno prakso,

20 zidarjev

(kvalificiranih in visokokvalificiranih)

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe po sporazumu. Stanovanje preskrbljeno. Za zidarje tudi terenski dodatek.

Pismene ali ustne ponudbe na upravo podjetja J-3

Splošno mizarско podjetje Kamnik

razpisuje delovna mesta za

3 visokokvalificirane mizarje

Nastop službe takoj ali po dogovoru. - Plača po tarifnem pravilniku podjetja 207

Prodamo popolnoma nov
motorni tricikel

s furgonsko karoserijo znamke HERKUL-GUZZI

Nosilnost tricikla je 500 kg in je primeren za razvažanje v trgovskem prometu.

Ponudbe je treba poslati na oglašni oddelku LP pod šifro »Motorni tricikel«.

TOVARNA »INDOS« - LJUBLJANA-MOSTE

INDUSTRIJA OBDELOVALNIH STROJEV

razpisuje naslednja delovna mesta za:

STROJNEGA INŽENIRJA-KONSTRUKTORJA ali

STROJNEGA TEHNIKA-KONSTRUKTORJA s prakso

STROJNEGA TEHNIKA DETALISTA ali TEHNIČNEGA RISARJA s prakso

ADMINISTRATORJA(KO) z večletno prakso, večšega vseh administrativnih poslov, in

KVALIFICIRANEGA ELEKTROVARILCA

Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanj podjetje nima na razpolago. - Ustne ali pismene ponudbe na »INDOS«, Ljubljana-Moste, Ob železnici. 238

Gorenjska predilnica v Škofji Loki

sprejme v službo

analitika, varnostnega tehnika, sekretarja, obratnega knjigovodjo, več uslužbencev za kadroviski oddelku, več knjigovodij, več tekstilnih mojstrov predil. stroke, pleskarja

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Primerna stanovanja zagotovljena po 1. juliju 1958.

Obveščamo vas, da imamo nove telefonske številke, in sicer: Škofja Loka 231, 232.

226

Na osnovi čl. 33 zakona o javnih uslužbencih (Uradni list FLRJ št. 53/57) objavlja razpisna komisija pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Koper natečaj za

tri pisarniške uslužbence

s popolno srednješolsko izobrazbo ali večletno uspešno prakso

Prošnje vložite v roku 15 dni od dneva objave razpisa na Okrajni zavod za socialno zavarovanje Koper. 211

UPRAVNI ODBOR PODJETJA »VINO« V KRANJU

GREGORČIČEVA ULICA 5

razpisuje delovni mesti

skladiščnika alkoholnih pijač;

skladiščnika vstekleničenih alkoholnih in brezalkoholnih pijač

Pogoji: Prednost imajo posilci s trgovsko kvalifikacijo in daljšo prakso v trgovskih skladiščih na veliko. - Nastop službe takoj. - Plača po tarifnem pravilniku. K 8

»SATURNUS«

TOVARNA KOVINSKE EMBALAZE

LJUBLJANA, OB ŽELEZNICI 16

sprejme takoj v stalno zaposlitev

več samostojnih strojnih in orodnih ključavničarjev

Interesenti naj se osebno zglasijo v tajništvu podjetja. 209

Vojna pošta 9685-11 Ljubljana

METELKOVA ULICA 2

bo 28. januarja 1958 ob 9. uri prodala na dražbi

parni kotel 85-13

tovarne parnih kotlov Zagreb-Zitnjak

Tehnični podatki:

normalna ogrevalna ploskev kotla 85 m²

efektivna kurilna ploskev kotla 84,99 m²

površina pregrevalca pare 37,69 m²

površina pregrevalca vode 87,59 m²

ploskev rešetke 3,56 m²

obratovalni pritisk 13 atmosfer

predpisani vodotlačni pritisk 20,5 atmosfer

temperatura napajalne vode 50 stopinj C

proizvodna kapaciteta kotla 1300/1600 kg/h

225

Iz pisarne VP 9685/11, Ljubljana

»METALNA« - MARIBOR

TOVARNA KONSTRUKCIJ IN STROJNIH NAPRAV

sprejme:

2 zobotehnika

2 inštrumentarki

1 dentista

1 komercialista

za pomočnika komercialnega direktorja

2 mlajša komercialista

za izvozni oddelku

1 tehnika

za tehničnega referenta izvoza

Ponudbe z izčrpnim življenjepisom sprejema personalni oddelku podjetja. M-12

UPRAVNI ODBOR

Montažnega podjetja »TOPLOVOD«, Ljubljana

Črtomirova ulica 6

razpisuje naslednja delovna mesta

ZA DIREKCIJO:

šefa občega oddelka

Pogoj: najmanj dovršena srednja šola z nekaj let prakse v gospodarstvu

dva strojna tehnika za instalacije

več elektromonterjev

ZA OBRAT NA TRATI:

strojnega tehnika

več ključavničarjev, strugarjev, livarjev

ZA GRADBIŠČE MARIBOR - OB PARKU:

dva strojna tehnika za instalacije

Interesenti naj se javijo osebno ali pošljejo pismeno vlogo za sprejem v službo na zgoraj navedeni naslov. 240

»GORENJE«

INDUSTRIJSKO EKSPLOATACIJSKO PODJETJE
SMARTNO OB PAKI

razpisuje delovni mesti za

STROJNA
TEHNIKA

Za eno delovno mesto je potrebna praksa vsaj 5 let, za drugo delovno mesto je lahko začetnik.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja, za vse informacije se obrnite na upravo podjetja.

227

ELEKTRIČNO PRETPRIJATLIJE »MAVROVO«
v izgradnji — GOSTIVAR

razpisuje

PRVO JAVNO LICITACIJO

za izgradnjo objektov na dovodu Hadžina reka in sicer:

1. Kaptaža s kanalom do vsedalnika
2. Vsedalnik dovoda
3. Kanal od vsedalnika do tunela in
4. Tunel Hadžina reka

Skupna predračunska vsota znaša 300 milijonov dinarjev. Rok za dovršitev vseh objektov je 1. november 1959.

Licitacija bo 20. februarja 1958 ob 12. uri v prostorih podjetja v Gostivaru.

Tehnična dokumentacija je na vpogled vsak delovni dan v pisarni podjetja v Gostivaru.

Licitacija bo po pravilniku za izgradnjo gradbenih del dne 27. marca 1958.

Jamščina v obliki garancijskega pisma Narodne banke znaša 1% predračunske vsote, občinska taksa pa 0,03% predračunske vsote.

275

KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE OBLO TRŽIČ
razpisuje na podlagi člena 164 zakona o javnih uslužbencih (Uradni list FLRJ št. 53-664/57) naslednja delovna mesta

V ODDELKU ZA SPLOŠNE ZADEVE:

pravnega referenta

Pogoj: pravna fakulteta ali višja strokovna izobrazba

referenta za prosveto in kulturo ter šolstvo

Pogoj: srednja strokovna izobrazba

V ODDELKU ZA FINANCE:

referenta za premoženjsko-pravna razmerja

Pogoj: pravna fakulteta ali višja strokovna izobrazba

referenta za proračun

Pogoj: srednja strokovna izobrazba

finančnega inšpektorja

Pogoj: ekonomska ali pravna fakulteta ali srednja strokovna izobrazba

tržnega inšpektorja

Pogoj: srednja strokovna izobrazba, po možnosti opravljen poseben strokovni izpit za tržnega inšpektorja

V ODDELKU ZA GOSPODARSTVO:

referenta za delo

Pogoj: srednja strokovna izobrazba

inšpektorja dela (honorarno)

Pogoj: srednja tehniška šola

administrativno moč

Pogoj: dve leti administrativne šole ali administrativni tečaj

Nastop službe je možen takoj. Pravilno kolkovane prošnje je treba dostaviti OBLO Tržič do 1. februarja 1958. Plača po predpisih zakona o javnih uslužbencih. — Ostali pogoji po dogovoru.

K-6

Razpis

Na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ št. 52/57) razpisuje Komisija za imenovanje direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Koper delovno mesto

direktorja

gradbenega podjetja »1. maj« v Kopru

Pogoji: gradbeni inženir s 5-letno prakso ali gradbeni tehnik z 10-letno prakso.

Kandidati morajo imeti tri leta prakse na vodilnih položajih.

Kolkovane prošnje z življenjepisom in opisom strokovne usposobljenosti je treba dostaviti Občinskemu ljudskemu odboru Koper v roku 10 dni po razpisu.

208

»VENTILATOR« — ZAGREB, RADNIČKA CESTA 32
TOVARNA VENTILATORSKIH IN TERMICNIH NAPRAV
proda:

stabilni Diesel, nekompleten, znamke ČKD

160 KS, 600 o/min. Cena 2,800.000 din

stabilni Diesel, znamke Perkins

45 KS, 1500 do 2000 o/min., s kompletnim dinamo strojem 25 kW. Cena 2,000.000 din

Interesenti naj se obrnejo na upravo tovarne.

143

Na podlagi 116. člena Statuta občine Litija razpisuje komisija za volitve in imenovanja Občinskega ljudskega odbora Litija delovno mesto

finančnega inšpektorja

pri Občinskem ljudskem odboru Litija

Pogoji: ekonomska srednja šola in 10 let prakse v finančni službi. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Družinsko ali samsko stanovanje na razpolago v novih blokih.

Prošnje z opisom dosedanjega dela je treba poslati Občinskemu ljudskemu odboru Litija do 31. januarja 1958.

213

V službo sprejmemo:

obratovodjo
mlekarnez nekajletno prakso v vodstvu
mlekarskega obrata

Družinsko stanovanje je zagotovljeno. Višina plače po dogovoru.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjih službovanj pošljite v oglasni oddelek pod šifro »TAKOJ«.

109

KOMISIJA ZA VPIS NA

Visoko tehniško šolo v Zagrebu

razpisuje

natečaj

za sprejemni izpit zaradi vpisa v prvi
semester 1958

VISOKA TEHNIŠKA ŠOLA V ZAGREBU ima nalogo izobraziti kvalificirane delavce in tehnike za obratne inženirje strojnike. Studij traja 8 semestrov, to je štiri leta. Pouk je reden, obisk predavanj in vaj obvezen, izpite pa je treba opravljati v predpisanih rokih.

1. K sprejemnemu izpitu se lahko prijavi vsak državljan FLRJ

a) ki ni sodno kaznovan ali v preiskavi,
b) ki je duševno in telesno sposoben opravljati dolžnosti obratnega inženirja.2. Kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:
a) imeti morajo razen končane splošnoizobraževalne sedem- ali osemletke (ali njima enake šole) še eno od spodaj navedenih šol z opravljenim zaključnim izpitom:
industrijsko šolo, mojstrsko šolo, srednjo tehniško šolo, gimnazijo ali drugo njim enako šolo,
b) imeti po končani šoli najmanj 3-letno prakso v strojnem ali elektrostrojnem obratu, kjer so se strokovno posebno izkazali. Pod obratno prakso je treba razumeti zaposlitev na naslednjih delovnih mestih:

v proizvodnji, pomožnih obratih, v pripravi del in tehnični kontroli v industriji;

pri vzdrževanju večjih naprav v drugih panogah gospodarstva,

c) ne smejo biti starejši od 35 let,

d) morajo imeti urejeno vojaško obveznost,

e) da so za časa študija materialno preskrbljeni.

3. V izjemnih primerih lahko komisija za vpis dovoli udeležbo pri izpitu tudi kandidatu, ki docela ne izpolnjuje enega izmed pogojev iz točke 2. a) ali 2. c) tega natečaja, če ima najmanj pet let ustrezne prakse.

4. Prijave za sprejemni izpit je treba vložiti na posebnem formularju, ki je na razpolago v tajništvu Visoke tehniške šole, Zagreb, Savska 25. Vsak kandidat, ki želi dobiti formular po pošti, mora poslati svoj naslov in priložiti poštno znamko za 15 dinarjev.

5. Prijave kandidatov se sprejemajo do 30. januarja 1958. Veljaven je datum poštnega pečata.

6. Na podlagi podatkov, navedenih v prijavi, bo komisija za vpis obvestila vsakega kandidata, če mu je dovoljeno priti k izpitu.

7. Sprejemni izpit se bo začel 9. februarja 1958 v šolskih prostorih.

Zagreb, 17. januarja 1958.

Komisija za vpis

141

PODJETJE
»ELEKTROMEDICINA« — LJUBLJANA, SLOMSKOVA 4

razpisuje delovna mesta za:

FAKTURISTA-KE
RADIOTEHNIKA
DELAVCA
SNAŽILKO

ki bo opravljala tudi kurirska dela

Vse informacije oziroma pismene prošnje je treba vložiti na upravo podjetja.

230

»USLUGA« — BEOGRAD, KNEZA MILOŠA 55

ima na zalogi veliko izbiro

rabljenih avtomobilov

v odličnem stanju, ki jih lahko nabavite po najugodnejših cenah. — Avtomobili so na ogled v garaži v Ulici Braće Baruha 28 — Beograd, telefon 24-769

301

PAPIRNICNA VEVČE

VEVČE — p. Ljubljana-Polje

razpisuje delovno mesto za

planerja v pripravi dela

POGOJI: strojni inženir ali strojni tehnik s prakso v pripravi dela

Pismene ali ustne ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve in z dokazili o strokovni izobrazbi naj reflektanti naslovijo na tajništvo podjetja do vključno 15. februarja 1958.

Natančnejše informacije o nastopu dela in pogojih za namestitvev prav tam.

109

Obvestilo

ZVEZNEGA DRŽAVNEGA SEKRETARIATA ZA FINANCE

Zvezni državni sekretariat za finance je z odlokom št. 25612/57 določil svetnike sekretariata »Nenada« Bataša, Živka Djordjevića, Nikolaja Petrova in Mihajla Ščekića, da izdelajo priročnik:

Zbirka predpisov o zaključnih računih
gospodarskih organizacij za leto 1957

Zbirka bo v skladu z določili člena 109 zakona o državni upravi pomožno sredstvo pri izdelavi, pregledu in potrjevanju zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1957.

Zato opozarjamo vse gospodarske organizacije, banke, finančne inšpekcije, komisije za pregled zaključnih računov, organizatorje tečajev za izdelavo zaključnih računov in ljudske odbore, da skupaj s predpisi, objavljenimi v Uradnem listu FLRJ, in z uradnimi pojasnili, ki jih je dal Državni sekretariat za finance FLRJ po finančnih organih ljudskih republik in ljudskih odborov, uporabljajo to zbirko predpisov o zaključnih računih pri izdelavi, pregledu in potrjevanju zaključnih računov, ker je samo ta zbirka izdelana v smislu člena 109 zakona o državni upravi.

IZ DRŽAVNEGA SEKRETARIATA
ZA FINANCE FLRJ

324

RUDNIK IN ŽELEZARNA VAREŠ

razpisuje

PRVO OFERTALNO
LICITACIJOza gradnjo stanovanjskega bloka »E« v Varešu
(štiri sedemnadstropnice)

Predračunska vrednost del znaša 276.880.326 din

Licitacija bo 12. februarja 1958 ob 12. uri v prostorih direkcije Rudnika in železarne Vareš.

Rok za vlaganje ponudb je do 12. februarja 1958 do 12. Rok za dokončanje del je 30. september 1959.

Celotna tehnična dokumentacija in podrobna pojasnila se lahko dobe v direkciji Rudnika in železarne Vareš — kapitalna izgradnja.

Ponudniki morajo predložiti naslednje dokumente:

1. pismeno ponudbo v zapečateni kuverti, ki jo je treba izročiti najpozneje do 12. ure na dan licitacije;
2. pismeno izjavo, da so mu načrti in tehnični pogoji znani, in pristane, da bo po njih licitiral;
3. pismeno potrdilo banke o vplačani kavciji v višini 1% vrednosti predračunskih del;
4. dokazilo o registraciji podjetja;
5. pismeno pooblastilo za osebo, ki se udeležuje licitacije;
6. potrdilo o plačani občinski taksi po veljavnih predpisih;
7. potrdilo o sposobnosti;
8. cenik materiala na dan licitacije, delovne sile in faktorja za eventualna naknadna dela.

293

Če bi se meseec

razletel

Domneve o možnosti, da bi naravna katastrofa uničila naš planet — Vizije o daljni prihodnosti

Ze od davnih dni se ukvarja človeška fantazija z možnostjo konca sveta. Celo v našem stoletju se je že zgodilo, da je prevzela ljudi množična psihoza, da bo kar na lepem vsega konec. K temu seveda ne smemo šteti realne možnosti za množično uničenje v podobi atomskih in vodikovih bomb, ki niso produkt domišljije...

V davnih časih so govorili o koncu sveta najrazličnejši pre-

roki, v najnovejši dobi pa je moderno naravoslovje načelo vrsto vprašanj v zvezi z možnostjo naravnega uničenja človeškega rodu. Zlasti zvezdoslovci in biologi so postavili vrsto domnev, ki si sicer močno nasprotujejo, nekaj pa le imajo skupnega, namreč to, da ti znanstveniki računajo s časovnimi razdobji, v primerjavi s katerimi so en sam trenutek vsa desetisočletja, odkar hođi po zemlji človeški rod.

Po eni izmed mnogih domnev se bo sonce čez deset ali morda še le čez 35 milijard let spet močno skrčilo, pri čemer se bodo sprostile velikanske množine energije. Takrat bi sonce obsevalo naš planet s petkratno močjo, na zemlji bi se temperature zvišale na nekaj sto stopinj Celzija. Oceanske vode bi zavrele in izparele, številne kovine z nizkim tališčem bi se stopile, kar pomeni, da bi vročina uničila sleherno življenje na zemlji. Vendar si zaradi domnevnih katastrof v daljni prihodnosti ni treba beliti glave, zakaj to je tako daleč, da komaj sodi v okvir naših predstavnih sposobnosti. Mnogo bolj realne so druge nevarnosti, ki pa ne izvirajo iz narave, marveč iz človeških rok, če bi se nesposobni ljudje začeli na lepem obdelovati z vodikovimi in drugimi bombami.

Nekateri zvezdoslovci menijo, da bi se nekoč v daljni prihodnosti lahko mesec močno približal našemu planetu. Plima, ki jo povzroča ta naravni zemeljski spremljevalec in ki nikjer na zemeljski kroglji ne presega nekaj metrov, bi nenadoma narasla za več sto metrov; voda bi preplavila mnoga mesta in cele

pokrajine. Ko bi se mesec približal zemlji na trojni premer našega planeta, bi po tej domnevi eksplodiral. V najugodnejšem primeru bi deli meseca potem krožili okoli zemlje prav kot Saturnovi sateliti, sicer pa bi lahko ta eksplozija pomenila tudi konec našega planeta. Znanstveniki seveda skeptično gledajo na to domnevo, saj bi do takšne katastrofe lahko prišlo šele čez 600 milijard let, dotlej pa bi se moglo zgoditi še marsikaj drugega...

Meteorit, ki je leta 1908 padel v Sibiriji, je napravil žrelo s premerom 8 km, pragozd na področju 500 ha pa je popolnoma uničil. Če bi padel na Pariz, bi razdeljal središče francoskega glavnega mesta, kakor kaže tale fantazijska risba. — Na drugih krajih našega planeta so našli sledove meteoritov, ki so bili preveliki, da bi zgoreli zaradi trenja v zraku. Spričo tega je teoretično mogoče, da bi dovolj velik meteorit popolnoma razdeljal zemeljsko oblo

Sonce ima zalogo »goriva«, ki ga bo po matematičnih računih dovolj za deset milijard let, po tem neskončno dolgem obdobju pa bi se lahko ohladilo in ugasnilo, prav kot se je že zgodilo s številnimi drugimi zvezdami. Ta možnost, ki jo je opisal tudi že Wells v svojih utopijskih romanih, je dala pobudo risarju, ki je takole predstavil začetek ledene dobe v tropskem Rio de Janeiru

Leve bodo preselili

- Čez leto in dan
- bodo zagotovili
- indijskim levom
- novo pragozdno
- bivališče

Katch severno od Bombaja. Zdaj jih nameravajo preseliti.

Zaščiteno področje je spričo nedavno delitve rodovitne zemlje sorazmerno majhno — v tistem delu pragozda je edino selišče afriških črncev — pa tudi divjadi, s katero se hranijo preostali levi, je čedalje manj, zato bi po mnenju indijskih naravoslovcov ne bilo prav nič čudno, če bi levi lepega dne v krdelih napadli goveje črede in tudi pastirje, ki živijo blizu pragozda. Naravoslovci opozarjajo že dlje časa, da je preveč levov na sorazmerno majhnem področju. Takole pravijo: »Leve, žive predstavnik simbola na našem državnem grbu, smo stisnili. Storili smo prav tako kot tisti, ki hrani vse svoje imetje v eni sami nogavici...«

Naravoslovci so uspeli, vlada je odločila, da bodo leve preselili. To pa seveda ne bo lahko delo, saj ne bo šlo le za to, da bi jih ujeli, marveč bo treba najti tudi primeren naselitveni prostor. V večini pragozdov, ki jih je v Indiji še nekaj, so se že naselili tigri. Čeprav se obe veliki mački v ujetništvu parita, v naravi nista tako prijazni druga z drugo. Edino pragozdno področje, kjer še ni tigrov, so našli v okolici indijskega svetega mesta Benaresa. Področje zavzema okoli 65 kvadratnih kilometrov površine, tam pa je dovolj jelenov sambske pasme in druge divjadi, ki je levom priljubljen lovski plen. Od sedanjega bivališča levov do novega pragozda je 1500 km daleč. To razdaljo bodo levi prepotovali v železniških vagonih in na posebnih tovornjakih.

Za poskušnjo so že preselili nekaj levov na novo področje. Ko so smuknili iz kletk, so tako rjevali, da so se spremljevalci že bali, da bodo divji velikani pregnali iz pragozda vsu drugo divjad. V bližini so levom nastavili privezavo živo kozo in dvoje enoletnih telet. Po nekaj dneh so jih levi raztrgali, potem pa je bilo v pragozdu spet vse tiho. Spričo tega sodijo, da je prvi poskus uspel. Vlado funkcionarji so odločili, da bo treba počakati še leto dni, preden se bo začela velika selitev, pri kateri bodo sodelovala tudi vojaške enote.

»Dirigent s taktirko v rokavi« je zapisal pod tale posnetek igre narave — oziroma vrtnarja — nekdo švicarski fotoamatör.

Helikopter in morski pes

Robert Wherley, 16-letni dijak, se je kopal pred dnevi v morju pri južnoafriški Carrideni, kjer je zdaj poletel. Fant je bil kot izvrsten plavalec tudi član društva prostovoljnih reševalcev, zdaj pa leži v bolnišnici in je brez noge. »Čutil sem, kako se je v morju nekaj podrgnilo ob mojo nogo. Mislim sem, da je morska trava, takoj nato pa sem opazil, da se je pognal proti meni morski pes. Na vso moč sem ga udaril s pestjo po gobcu, on pa me je zgrabil za nogo in me potegnil pod gladiño. Se le ko sem plaval proti obali, sem začutil, da mi manjka noga. Potem so mi pritekli na pomoč ljudje in me rešili iz vode,« pripoveduje Wherley.

lov na te morske pošasti in so doslej ujeli nekaj nad 150 večjih in manjših morskih psov. V nekaterih drugih obalnih krajih so organizirali lov s helikopterji, ki iz višine z lahkoto odkrijejo morske pse, jih zgrabijo na površino in potem pobijejo s strojnimi.

Hillary o svoji odpravi

Hillary, vodja novozelandske antarktične odprave, katere del je pred kratkim prepotoval pol Antarktike in prispel na južni tečaj, je izjavil, da je laže osvajat Antarktiko kakor Mount Everest, ki ga je premagal pred leti. Nevarnost je sicer prav toliko, je dejal, vendar jih je sorazmerno laže premagati kakor tiste na himalajskem pobočju.

35.000 porodov

Francoska babica Leroy iz Guinesa blizu Calaisa je pred dnevi pomagala na svet novorojenčku z zaporedno številko 35.000. Zdjaj 66-letna babica je začela delati v tem poklicu leta 1912. Zanimivo pri otroku s številko 35.000 je to, da je ista babica pomagala na svet že novorojenčku stari materi, njegovemu očetu in materi ter njegovemu bratcu in sestrici.

V Münchenskem cirkusu »Krone« sta se kar na lepem spopadla leva »Romeo« in »Achmed«. Romeo je morala po bitki priskočiti na pomoč zdravnica, ki je skozi rešetke takole opravila nevarno delo.

Klobuk in disciplina

Ljudje imajo najrazličnejše težave, tiste v švedskem mestu Heganes pa so prav posebne vrste. Tam so se razburili zaradi značilnih francoskih kap. Mnogo prahu je dvignil ravnatelj krajevne šole Svenson, ki meni, da so francoske baretko na glavah učiteljev izraz nediscipliniranosti. »Kako naj učenci spoštujejo svojega učitelja, če jim na pozdrav odgovorijo le s kimanjem?« je dejal ta ognjevitil zagovornik klobuka na učiteljskih glavah.

v spor se je vmešal tudi tisk. »Čemu se odkrijem vsakemu frkolinku?« je retorično vzkliknil ravnatelj Svenson v razgovoru z nekim švedskim novinarjem in odgovoril: »Zato, ker vem, da

francoske kape spodbujajo k nedisciplini.«

Potem je seveda sledila množica protestnih pism bralcev s francoskimi kapami, v ravnateljevo obrambo pa so se dvignili nosilci klobukov in seveda klobučarji. Polemika je segla na vse strani, šolske oblasti pa so v skriptah, zakaj odločiti bodo morale o »tem zgodovinskem sporu«. Svedsi z zanimanjem pričakujejo nadaljnjo usodo francoskih baretk...

Dvajset let je bila Isa Broggi bančna nameščenka, potem pa je pustila službo. Z odpravnino in s prihranki je ustanovila dom za otroke kaznjencev. Po italijanskem zakonu lahko ostanejo otroci do šestega leta življenja v ječi pri svoji materi ali očetu, prav to pa je doba, ko dobi otrok poglavite predstave o življenju. — Za sedaj ima 23 takih otrok. O njenem delu je pisal italijanski tisk in zdaj že prihajajo prostovoljni prispevki za vzdrževanje gojencev nenavadnega zavešča, v katerem skuša Isa vsem malčkom nadomestiti mater

Nad polovica članov učiteljskega zbora je nosila zaradi praktičnosti mnogo raje francoske baretko kakor klobuke. Klobuk je zastarela reč in sodi v preteklost, je dejal eden izmed predavateljev. Če bi švedska zima ne bila tako huda, kakor je, bi raje hodili gologlavji so dodal drugi. Kakšno zvezo ima ozdravljanje z dijaško disciplino, je neki najognejtejši zastopnik francoske kape odgovoril šolskemu ravnatelju. Disciplino dosežez z vzgojnimi metodami, ugled z znanjem, to pa je v glavi in ne v klobuku. Pa ni ostalo pri tem, zakaj

1	2	3	4	5	6
7					
8					
10	11				
12					
13			14	15	
16					
17					

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. del trobila, 7. prazno govoričenje, 8. praprebivalci Paletine, 9. list papirja, 10. planinec, 12. odprtine v koži, 13. slab sadež, 16. prišli na svet, 17. vrsta živali. Navpično: 1. vrtna lope, 2. sorodnik, 3. neumnost, 4. nožno oblačilo, 5. podoba iz preproste življenja, 6. bolezen, 10. beograjski športni časopis, 11. mesto ob Jadranskem morju, 14. števniki, 15. staroperzijski vladar.

REŠITEV KRIŽANKE Z DNE 12. JANUARJA

Vodoravno: 1. navtik, 7. obraba, 8. tram, 9. ar, 11. Ane, 12. ta, 13. ci, 14. Ops, 16. Z(ola) (E)mlie, 17. Roma, c. 19. Kreten, 21. atrij.

III. NAGRADA — 2000 din: Katja

Sreča je obiskala Ljubljančane

Minuli petek se je v prostorih našega uredništva sestala komisija za zrebanje noveletne nagradne križanke. Do izteka roka smo dobili 2254 rešitev — morda celo nekaj več, ker je bilo v nekaterih ovojnicah po več rešitev, pa to ni bilo označeno. Iz vrst reševalcev sta se tokrat udeležila zrebanja Andrej Perne iz Kranja in Vinko Pavlin iz Ljubljane. Slednjemu je bila sreča naklonjena, saj je dobil kar dve nagradi. Sicer pa se je zreb tokrat zelo širokogrudno spomnil ljubljanskih reševalcev, ki so pobrali levji del nagrad.

Moralni smo zavreči kakih dvajset izzrebanih, toda napačnih rešitev. Večina jih je bila iz krajev izven Ljubljane. Zanimivo je, da smo potegnili kar pet ovojnic iz Kranja, ki pa so bile druga za drugo napačne. Reševalci so grešili nekaj zaradi malomarnosti, nekaj pa zaradi neznanja. Napake so bile največkrat te: »Ironije«, »Erinije« in »Eranije« namesto »Erinije«, »pipa« in »lipa« namesto »sip«, »Litijen« namesto »Litijan«, »krak« namesto »krik«, »Etri«, »Utri« in »Itri« namesto »Atri«, pa tudi »Krajger« namesto »Kranjec«, »ostrigaš« namesto »ostrigar«, »Jana« namesto »Nana« itd.

Po vrstnem redu od najvišje do najnižjih nagrad so bili izzrebanji tle reševalci:

I. NAGRADA — 5000 din: Mara Fras, Maribor, Teksta, Vodovodna 20.

II. NAGRADA — 2500 din: Melita Skodnik, Ljubljana, Kolerzijska ulica 25-II; Majda Bavčar, Ljubljana, Savsko naselje, blok 2, II. stopnišče.

III. NAGRADA — 2000 din: Katja

Vodnal, Ljubljana, Azbetova 4; Milivoj Sirelj, Ljubljana, Ptujška ulica 22.

IV. NAGRADA — 1500 din: Anja Stopar, Ljubljana, Trubarjeva 14; Pava Dremel, Zidani most, Obrežje 42; Jozef Suša, Hrastni, 174; Rajko Majnarič, Ljubljana, Tržaška 34a.

V. NAGRADA — 1000 din: Ante Korpič, Ljubljana, Rožna dolina, cesta XV. Deklet, 17; Vera Vezovnik, Koper, Komarini 8-a; Jure Sadar, Ljubljana, Komarini 8-a; pri Vesel: Slavko Maršič, Tržič, Partizanska 12; Vilko Novak, Maribor, Aljaževa 21; Branko Gornjič, Ljubljana, Turnerjeva 9; Emilije, Maribor, Maistrova ul. 26-II; Emilija Srečevac, Mengeš, Blejeva 23; Marjan Kukec, Novo mesto, Cesta herojev 3.

VI. NAGRADA — 500 din: Darko Pajenk, Ljubljana, Prule 13; Milica Jara, Vrhnika, Stara cesta 16; Jozef Majer, Ljubljana, Cufarjeva 2; Trinka Franke, Maribor, Pobrežje; »Sunka«, št. 5; Dragica Kornič, Ivančna Gorica, Ljubljana, Gradiška 9; Teobald Vlahovič, Ljubljana, Gerbičeva 6; Vinko Pavlin, Ljubljana, Večna pot 21 — dve nagradi; Stanislav Suklje, Novo mesto, Zolja vas 4; Milica Ljubič, Ljubljana, Dečkova c. 30; Milena Resnik, Podlipa, Obirska ul. 2; Andrej Copic, Gledanje za vzdrževanje proge, Nova Gorica 2; Petja Svigelj, Ljubljana, Gerbičeva 18; Maks Sikosek, Ljubljana, Gradiška 18; Matka Kenda, Ljubljana, Milčinskoga 39; Klemen Juvan, Trbovlje I, Trig svobode; Edvard Klenovšek, Laško, Trubarjeva 134; Antonija Mujac, Kranj, Savska c. 1; Karmunalna banka, podružnica — Slovenske Konjice; Anica Bračič, »Tan«, Kamnik.

Pravilna rešitev (vodoravno): 1. ostrižar, 2. navtik, 3. lope, 4. zreb, 5. Eranije, 6. Erinije, 7. pipa, 8. lipa, 9. sip, 10. Litijen, 11. krik, 12. Etri, 13. Utri, 14. Itri, 15. Atri, 16. krajger, 17. Kranjec, 18. ostrigaš, 19. ostrigar, 20. Jana, 21. Nana.

Pravilna rešitev (navpično): 1. vrtna lope, 2. sorodnik, 3. neumnost, 4. nožno oblačilo, 5. podoba iz preproste življenja, 6. bolezen, 10. beograjski športni časopis, 11. mesto ob Jadranskem morju, 14. števniki, 15. staroperzijski vladar.

Nagratencem bomo postali nagradniki po pošti. Prihodnje nagradno križanko bomo objavili v nedeljo, 1. februarja.